Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·-

Slovenski dom

Štev. 55. V Ljubljani, sreda 8. marca 1939. Leto IV

Vesti o bodoči usodi bivšega avstrijskega kanclerja

Tu so se v enem tednu že drugič razširile vesti, da nameravajo nemške oblasti v kratkem izpustiti iz zapora bivšega avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga. Nemška vlada naj bi po teh vesteh na posredovanje angleških državnikov nameravala dovoliti bivšemu kanclerju, da se naseli v nekem nemškem gorskem letovišču in sicer pod kakim izposojenim imenom, da ne bi njegovo bivanje vzbujalo preveč pozornosti.

Zdi se, da so narodno socialistični krogi opustili vsako misel na to, da bi dr. Schuschnigga postavili pred sodišče zaradi veleizdaje, kakor so nameravali takoj po zasedbi Avstrije. To bi ne bilo umestno zaradi svetovne javnosti in bi vzbujalo nerazpoloženje v Avstriji, ker bi se zdelo, da narodni socializem ne zna biti plemenit do nasprotnikov, ki so mu neškodljivi. Edini pogoj, ki ga nemške oblasti stavijo dr. Schuschniggu, naj bi bil v tem, da se bivši kancler sprijazni z mislijo, da je zapisan političnemu pozablienju.

V svojem novem bivališču bo dr. Schuschnigg lahko živel s svojo mlado ženo grofico Fugger-Czerninovo, s katero se je zaročil tik pred zasedbo Avstrije in se z njo poročil v zaporu, ko je mislil, da ga čaka smrt. Schuschnigg ni mogel sam biti navzoč pri poroki, marveč ga je pred oltarjem zastopal njegov brat. Njegova žena ga v začetku ni smela obiskovati in je večkrat prosila, naj bi oblasti zaprle še njo, da bi lahko bila pri možu. Toda komisar Bürckel, na katerega se je s prošnjo obrnila, je v začetku njeno prošnjo odklonil, ker so bile oblasti mnenja, da grofičin zakon z bivšim kanclerjem ni veljaven.

Ker so oblasti pozneje ugotovile, da je zakon med grofico Fugger-Czerninovo in dr. Schuschniggom veljavno sklenjen, so 25. februarja dovolile, da je grofica lahko prvič obiskala v zaporu moža, s katerim bo, kakor pričajo gornje vesti iz nemške prestolnice, kmalu mogla živeti v svobodi.

Amerika se zahvaljuje Jugoslaviji

Belgrad, 7. marca. Ob priliki začetka svetovne razstave v Newyorku je knez namestnik Pavle pozdravil po radiu predsednika Združenih ameriških držav, ameriško ljudstvo in naše izseljence. Za njim sta govorila po radiu tudi predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetkovič ter minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomč. Na te pozdrave so prispele iz USA sledeče brzojavke:

Nj. kr. Vis, knezu namestniku — Belgrad.

Prosim Vaše kr. Vis., da blagovoli sprejeti izraze moje najiskrenejše zahvale za odlično sporočilo in ljubeznive pozdrave Združenim ameriškim državam in newyorški svetovni razstavi. — Grower A. Wolen, predsednik newyorške svetovne razstave.

Njegovi ekscelenci Dragiši Cvetkoviču, minist. predsedniku, Belgrad:

Prosim Vašo ekscelenco, naj dovoli, da se ji zahvalim za njeno današnje sporočilo po radiu in za sijajen program, katerega sprejem je bil brezhiben. — Grower A. Wolen, predsednik newyorške svetovne razstave.

Volitve novega predsednika francoske republike

Pariz, 8. marca. m. Havas poroča: Po sestanku, ki sta ga imela sinoči predsednika vlade Daladier in Herriot, smatrajo v poslanskih krogih, da bodo volitve novega predsednika francoske republike najverjetneje 4. aprila in ne 6. aprila, kot je bilo prej napovedano. Skupščina in senat bosta odšla na počitnice 17. ali 18. marca, da ne bi zasedala za Lebrunovega potovanja v London.

Pokojni romunski patrijarh na mrtvaškem odru

Bukarešta, 8. marca. n. Posmrtne ostanke pokojnega patrijarha in predsednika romunske vlade Mirona Cristea bodo pripeljali v Bukarešto s posebnim vlakom v soboto zjutraj. S kolodvora bodo pokojnega patrijarha v velikem sprevodu prepeljali v patrijarhijo, kjer ga bodo položili na mrtvaški oder. Tu ga bodo po starem običaju posadili na prestol. Truplo bo oblečeno v slavnostno obleko patrijarha z mitro na glavi. V rokah bo imelo zlato pastirsko palico, okrašeno z dragulji. V patrijarhiji bo truplo stalo do prihodnjega torka, ko se bodo začele velike pogrebne slovesnosti. Patrijarh Miron Cristea bo pokopan po lastni želji v patrijarhijski grobnici.

Nov izvršni odbor narodne banke

Belgrad, 8. marca. m. Po zadnjem občnem zboru delničarjev Narodne banke je upravni odbor izvolil izvršni odbor te banke. V tem odboru sta poleg guvernerja dr. Radosavljeviča in podguvernerja dr. Belina kot člana še Aleksander Jovanovič, industrijalec iz Belgrada in Ivan Avsenek, industrijalec v Ljubljani.

Tisoči naših društev so brez svojega osrednjega sedeža. Če daruješ za osrednji slovenski prosvetni dom v Ljubljani, pomagaš tem društvom in samemu sebi!

Boji med oddelki generala Miaja in komunisti v Madridu

Zaradi pregona Negrinove vlade so se včeraj skušali v Madridu upreti mednarodni komunistični oddelki - Franco zavrača vsako pogajanje

Pariz, 8. marca. o. **Madridski komunisti so včeraj poskusili vstajo proti novi vladi generala Miaja. Uprlo se je nekaj mednarodnih bataljonov pod vodstvom komunističnih komisarjev. Vlada je takoj po radiu obvestila madridsko prebivalstvo in ga opomnila, naj ne naseda komunističnim agitatorjem, ker je general Miaja gospodar položaja v Madridu in na vsem rdečem ozemlju. Obvestila je tudi prebivalstvo o tem, da bodo Miajeva letala obstreljevala predel Cuato Caminos in dirkališče, v katerem so se utaborili komunistični bataljoni.**

Med komunisti in med Miajevimi oddelki je prišlo do nekaj spopadov, v katerih je bilo veliko komunistov postreljenih. Nova vlada je odločena v krvi zadušiti sleherni komunistični poskus.

Snoči ob 11.30 sta bili prebrani po radiu izjavi ministra Besteira in polkovnika Mera, ki poziva komuniste, da se pridružijo Miajevi vojski. V svoji izjavi Besteiro pravi: Vojaki republike, svet narodne obrambe je na svojem mestu v Madridu. Toda v Madridu ni znano, kje so zdaj člani vlade, niti kje je predsednik Negrin. Svet narodne obrambe želi preprečiti, da bi vlada španske republike padla pod vpliv komunistov, ki strahujejo ljudstvo. Boj se je začel, To je boj proti komunističnemu strahovanju, boj, s katerim so začeli komunisti sami. Besteiro končuje svojo izjavo s tem, da je svet narodne edini zakoniti zastopnik španske republike.

Po nepotrjenih vesteh je general Miaja poslal že včeraj v Burgos polkovnika Casada, zunanjega ministra v svoji vladi. Casado naj bi v pogajanjih z generalom Francom desegel najprej sklenitev tritedenskega premirja, med katerim bi lahko rdeče ozemlje zapustile vse tiste vodilne osebnosti, ki si ne upajo počakati na prihod nacionalne vojske. Po treh tednih bi se Madrid in vse ostalo ozemlje brez boja vdalo Franeu.

Iz poročil nacinalnih radijskih postaj pa se da sklepati, da general Franco noče začeti nikakih pogajanj niti z zastopniki Miajeve vlade, marveč vztraja pri svoji stari zahtevi, da se mu morajo rdeči brezpogojno vdati.

Vse priprave za pohod nad Madrid, katere je vodil general Franco sam, so končane. Poskrbljeno je za takojšnjo preskrbo prestolnice z živežem, pripravljene so tudi že potrebne policijske čete za vzdrževanje reda in varnosti v Madridu.

Čeprav pričakujejo, da bo Madrid zaseden brez prelivanja krvi, zbirajo nacionalisti do zdaj največjo vojsko na bojiščih, ker mislijo, da bo že samo grožnja s takšno vojaško silo zadostna, da se sovražnosti končajo brez večjega prelivanja krvi. General Franco je že določil novega župana v Madridu.

Skupine komunistov se še vedno borijo po madridskih ulicah s četami generala Miaje. Na vseh križiščih mesta so postavljene strojne puške. Ves promet je ustavljen. Vlada vtis, da vojaki komaj čakajo prihoda nacionalnih čet, da bi se jim udali.

Bizerta, 8. marca. o. Včeraj dopoldne je 11 republikanskih bojnih ladij, ki so pobegnile iz zadnjega oporišča rdeče mornarice v Cartageni, v paradnem redu priplulo v francosko alžirsko pristanišče Bizerto. Francoske bojne ladje so obkrožile špansko brodovje ter ga spremljale v del pristanišča, katerega so Španem določile francoske oblasti. Ko so se španske bojne ladje vsidrale, so takoj odšli nanje večji oddelki orožništva, ki so zastražili vse izhode z ladij. Vse španske bojne ladje bodo v Bizerti razorožili in bodo tam počakale, da jih prevzame nacionalna vlada. Mornarje in častnike bodo poslali ali v Španijo ali pa v koncentracijske tabore.

Pariz, 8. marca. o. Bivši predsednik španske rdeče vlade Negrin, je včeraj z zunanjim ministrom del Vayem na tihem dopotoval v Pariz, zvečer pa je s simplonskim ekspresom odpotoval v Švico, kjer si je že pred časom kupil lepo vilo in spravil vanjo veliko dragocenosti. Negrin namerava odslej živeti v Švici.

Razgovori maršala Göringa z Mussolinijem

Naj bi pripravili pogoje za miren sporazum med Italijo in Francijo

Rim, 8. marca. m. Agencija Havas poroča: Maršal Göring, ki se že od nedelje mudi v San Remu, bo konec meseca prispel v Rim. Njegov obisk v Rimu bo trajal dva ali tri dni. Göring bo imel tu uradne razgovore. Iz Rima bo odpotal na Sicilijo, nato v Tripolis, kjer se bo sestal z maršalom Balbom.

O teh Göringovih razgovorih pravijo v Rimu, da bodo pomenili samo začetek obširnejših razpravljanj za skorajšnjo ureditev vseh vprašanj, katero si želi predvsem Italija, vendar brez kakih vojaških ali resnejših političnih sporov. Zdi se, da bo maršal Göring pri svojem obisku v Rimu izjavil Mussoliniju in grofu Cianu, da je Nemčija pripravljena podpirati vse italijanske upravičene zahteve, toda samo, če bo Italija te zahteve postavila v običajni diplomatski obliki.

Zato v zvezi z Göringovim obiskom veliko govore tudi o skorajšnjem začetku pogajanj za poravnavo spora med Italijo in Francijo.

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da bosta te razgovore imela v Parizu francoski zunanji minister Bonnet in italijanski veleposlanik Guariglia. Pričakujejo, da bo francoski veleposlanik v Rimu Francois Poncet odpotoval v Pariz takoj po kronanju papeža Pija XII. da bo zunanjega ministra podrobno obvestil o sedanjem stanju italijansko-francoskih odnošajev. Poudarjajo tudi, da se bodo italijanske zahteve nanašale na železnico Džibuti-Adis Abeba, na vzpostavitev svobodnega pasu v džibutskem pristanišču, na sodelovanje Italije v upravi Sueškega prekopa ter na razširitev pravic italijanskih državljanov v Tunisu. Zagotavljajo tudi, da bi edino vprašanje Tunisa utegnilo povzročiti kake večje težave.

Predsednik vlade bo govoril v petek

o vseh važnih notranjih vprašanjih

Belgrad, 8. marca. m. Na včerajšnji seji poslanske zbornice so bili sprejeti proračunski predlogi za finančno, vojno in gradbeno ministrstvo. K vsem predlogom so podali resorni ministri obširna poročila. Na današnji seji skupščine bo razprava o proračunskem predlogu za prometno ministrstvo ter za poštno ministrstvo. Jutri bo na dnevnem redu proračunska razprava o predlogu za zunanje ministrstvo. Pri tej priliki bo zunanji minister dr. Cincar-Marković podal obširno poročilo o naši zunanji politiki. Naslednji dan, v petek bo pa razprava o proračunskem predlogu za notranje ministrstvo **ter bo v narodni skupščini podal obširno poročilo predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetkovič. V tem poročilu se bo, kakor je izjavil v finančnem odboru, bavil z vsemi notranjimi političnimi vprašanji, ki tako globoko posegajo v našo državno skupnost.**

Šahovski turnir v Rigi

Na šahovskem turnirju v Rigi, ki se je začel prejšnji teden, so bila zdaj odigrana prva tri kola. Že ta tri kola pa so pokazala, med kom bo v glavnem boj za prvo mesto. Po tretjem kolu vodi Madjar Szabo, ki je dobil vse tri prve partije. Ta njegov uspeh nazadnje niti ni kakšno posebno presenečenje, saj je gotovo eden najboljših, če ne celo najboljši igralec, kar se jih udeležuje tega turnirja v Rigi.

Po tretjem kolu je stanje tole: Szabo 3, Stahlberg 2 in pol, Beck, Fejgi in Mikenas po 2, Apsenix, Bogoljubov 1 in pol, Flohr 1 (2), Petrov 1 (1) Dreiex, Maglailis 1, Ozols pol (1), Hasenfuss, Solamnis in Kerucka pol točke.

Vremensko poročilo

Rateče-Planica: 0, delno oblačno, prekopneva, osojno, 20 cm snega, južen, skakalnice uporab.

Planica-Slatna: 0, delno oblačno, 35 cm snega, južen.

Peč-Petelinjek: 0, oblačno, osojno, 35 cm snega, južen.

Kranjska gora-Vršič: —5, sneži, 15 cm pršiča na 50 cm podlage.

Pokljuka: —3, oblačno, 5 cm pršiča na 50 cm podl.

Dom na Komni: —3, sneži, 15 cm pršiča na 140 centimetrov podlage.

Dom na Voglu: —4, sneži, 140 cm podlage, 10 cm pršiča.

Velika Planina: —4, sneži, 15 cm pršiča na 50 centimetrov podlage.

Krvavec: —5, 15 cm pršič. na 75 cm podlage.

Položaj je takšen, da zahteva delo

Pariz, 8. marca.

V Cherbourg je prišel včeraj francoski mornariški minister Champinchi. Ogledal si je pomorski arzenal, letalsko oporišče in naprave za obrambo pred letalskimi napadi in obrežno obrambo. Za svojega obiska je minister dal eno uro prosto vsem delavcem naprav, ki si jih je ogledal. Pri tej priložnosti je Champinchi dejal: »To je vsekakor majhen odpočitek, toda položaj je takšen, da zahteva delo.

Vesti 8. marca

Nacionalna Španija je zaveznica Rima in Berlina. Samo silna moralna in gospodarska pomoč demokratičnih držav bi jo lahko odtrgala od prijateljev, ki so ji pomagali do vojaške zmage. Francija in Anglija hočeta pritegniti Španijo k sebi s svojo finančno močjo. Toda to je premalo, saj Češkoslovaška ni mogla kljubovati Nemčiji z vsem francoskim in angleškim zlatom — piše veliki brazilski dnevnik »O Journal«.

Kanadska vlada je povabila starše slovitih petorčk, naj pridejo z otroki k sprejemu angleškega kralja in kraljice v Toronto. Tam bodo petorčke in njihovo mater predstavili angleškemu vladarju.

Mednarodni odbor za pomoč judovskim beguncem in nemška vlada sta sklenila načelen dogovor glede izseljevanja Judov iz Nemčije. O podrobnostih se bodo pogovorili pri nadaljnih pogajanjih.

Italijanski letalec Lualdi je v enajstih urah priletel brez vmesnega postanka iz Rima v Addis Abebo. Dosegel je z navadnim letalom povprečno hitrost 400 km na uro.

Znatne količine zlata, srebra, platina, nikla, kroma in železa je po raznih poskusih dobil florentinski inženir Strazzulla iz kamenja, katero so nakopali na južni sicilski obali. To rudno kamenje so našli na zelo obsežnem predelu tako, da bo Italija v Siciliji lahko uredila ogromne rudnike za te kovine.

Argentinska poslanska zbornica je pred časom določila posebno zastopstvo, ki naj ugotovi, ali takoimenovane totalitarne države res razvijajo izredno in nevarno politično ter gospodarsko delavnost v južnem delu argentinske republike. Zastopstvo se je zdaj vrnilo v Buenos Aires in povedalo, da ni moglo dobiti kakih posebnih dokazov o tem, da pa mora vlada posvetiti več gospodarske pozornosti tem pokrajinam, če hoče tujo propagando izpodbijati.

Madžarsko uradno zastopstvo pri kronanju papeža bi moral voditi predsednik vlade grof Czaky, ki pa je te dni hudo zbolel na ledvicah. Morali ga bodo operirati. Ker je že v letih se močno boje za njegovo življenje.

Judovski zastopniki na palestinski konferenci v Londonu so poslali angleški vladi novo spomenico, v kateri zahtevajo, naj Anglija prizna Judom pravico do ustanavljanja lastnega narodnega ognjišča v Palestini, češ, da je tako določeno v mirovnih pogodbah in da sme angleško pokroviteljstvo nad Palestino trajati samo, dokler Judje ne urede tam svoje države.

Predsednik naše vlade Cvetkovič in predsednik senata dr. Korošec sta poslala romunskemu ministrskemu predsedniku sožalno brzojavko ob smrti patrijarha Mirona Cristea.

V Newyorku je policija prijela družbo ponarejevalcev, ki je že dve leti nemoteno spravljala v promet ponarejen denar. Za zdaj ne vedo še natančno koliko tega denarja kroži po Združenih državah.

Po 950.000 izvodov sv. pisma raznih izdaj prodajo od leta 1933 vsako leto v Nemčiji, pravi statistika nemške svetopisemske družbe.

Angleški trgovinski minister Stanley je včeraj govoril o svojem skorajšnjem obisku v Nemčiji in dejal, da ne bo v Rimu imel samo gospodarskih marveč tudi politične razgovore.

Italijanski kmetijski minister Rossoni je včeraj odpotoval v München in bo nekaj časa gost nemškega kmetijskega ministra. Pravosodni minister Solli pa je dospel na Dunaj.

Obisk romunskega zunanjega ministra Gafenca v Varšavi je najpomembnejši politični dogodek preteklega tedna — trdijo pariški listi, ko razpravljajo o poljsko-romunskih posvetovanjih.

Novo trgovinsko pogodbo med Francijo in Češkoslovaško so podpisali včeraj v Parizu.

Novega patrijarha romunske pravoslavne cerkve bi po ustavi morala voliti poslanska zbornica z zastopniki cerkvenih občin. Ker je pa zbornica že leto dni razpuščena, bodo skušali ustreči ustavi s tem, da bo novega patrijarha volil širši odbor stranke narodnega preporoda.

89 let bi bil včeraj star pokojni predsednik češkoslovaške republike Masaryk. Vsi praški listi so ob tej priliki prinesli večje članke, v katerih stavijo požrtvovalnost pokojnega Masaryka za vzor bodočim rodovom.

Prvi francoski poslanik v novi Španiji maršal Petain bo odpotoval na svoje novo službeno mesto v ponedeljek.

Slovaška vlada je na svoji zadnji seji sprejela resolucijo, v kateri zavrača vse zlobne vesti o tem, da bi Slovaki hoteli iz češkoslovaške republike. V resoluciji pravi, da so Slovaki zadovoljni v svoji državi, saj je njihov položaj z zakonom o avtonomiji docela urejen. Take zlobne vesti so prinesli zadnje dni razni listi, med njimi stari prijatelj Slovakov in avtonomij — ljubljansko »Jutro«.

150.000 ljudi se je že zglasilo v Vatikanu, da bi dobili vstopnice za slovesnosti ob kronanju sv. očeta, ki bo prihodnjo nedeljo.

Madžarsko-češkoslovaška komisija je zadnje dni izvedla nekatere spremembe na meji med ČSR in Madžarsko. Madžari so dobili 20 novih občin, ki jih prej niso imeli, ČSR pa je pripadlo 8 drugih, ki so jih bili že zasedli Madžari.

Predsednik irske vlade de Valera je snoči odpotoval v Rim na kronanje papeža Pija XII.

Predsednik ameriških levičarskih delavskih organizacij Lewis je poslal predsedniku nepolitičnih strokovnih zvez Greenu predlog, naj bi se vse delavske organizacije združile v eno zvezo. Green pa je predlog odbil, češ da bi združitev ameriškemu delavstvu v ničemer ne koristila.

Delavske plače v Italiji bodo zaradi splošne draginje zvišali za šest do deset odstotkov.

Angleška kraljeva dvojica bo 5. maja odpotovala na daljši obisk v Kanado in Združene države.

PLANICA 12. - 19. III.

Ljubljana od včeraj do danes

Po tihem in na rahlo je začelo včeraj pršeti s prvim mrakom. Ko se je dodobra znočilo, pa je začelo prav pošteno deževati. Dobro je šlo. Davi so bile ulice pošteno izprane. Reke in potoki so privalili svetlorjavo vodo. Vprašanje je, če bo deževno vreme kaj trajnejše.

Da po gozdovih ne bi gorelo

Stara stvar je, da v zgodnji pomladi in v pozni jeseni večkrat nastajajo gozdni požari. — Lahkomiselni ljudje zakurijo ogenj, potem pa odidejo, ko puste na kupu še tlečo žerjavico. Zato je mestno poglavarstvo ljubljansko znova opozorilo na § 40 gozdnega zakona, ki pravi, da je prepovedano kuriti po gozdovih in v njih bližini, če ni strogega nadzorstva. Tudi na pašnikih, ki so blizu gozdov, je prepovedano požigati, kakor je tudi prepovedano metati v mestne nasade, v gozdove in na pašnike neugašene vžigalice, cigaretne ogorke in podobno. — Vsak, ki bi zaradi nemarnosti ali neprevidnosti zakrivil gozdni požar, ali pa ki se ne bi ravnal po predpisih te objave, bo moral povrniti vso škodo, povrhu pa bo proti njemu uvedeno še kazensko postopanje. Če bi požar zakrivili otroci, bodo zanj odgovarjali njihovi starši, ker so jih bili pustili brez nadzorstva. Če bi kdo slučajno zapazil gozdni požar, ga mora, če je le mogoče, pogasiti sam, če ne, pa mora obvestiti o njem bližnje prebivalce, da obveste gasilce, po tujih občinah pa župana ter lastnika gorečega gozda. Občina mora pozvati občane, naj gredo gasit. Kdor bi se brez tehtnega razloga izmikal in ne šel gasit, bo po zakonu kaznovan. V Ljubljani morajo zlasti paziti sprehajalci, kajti požar prav rad nastane po nemarnosti. Zaneti ga lahko proč vržena, nepogašena vžigalica ali še tleči cigaretni ogorek. Starši morajo skrbno paziti tudi na svoje otroke, da ti ne bodo zažgali nasadov.

Meščanska šola na Viču

Meščanska šola na Viču prav pridno raste. Že je dozidano prvo nadstropje, telovadnica pa bo prav kmalu pokrita. V ponedeljek, dne 13. marca bodo ponovne licitacije (nekaj jih prvič ni uspelo) za steklarska dela, ki so preračunana na 84.428 dinarjev, dalje za pečarska dela, ki so preračunana na 75.765 din, elektrotehnična dela, ki so preračunana na 33.710 din, za umetnokamnoseška dela, ki so preračunana na 350.395 din, za slikarska dela, ki so preračunana na 34.435 din, za pleskarska dela, ki so preračunana na 75.365 din, ter za parketarska dela, ki so preračunana na 121.141 din. Razpisana so zdaj razen ključavničarskih že vsa dela. Pozneje pridejo na vrsto še razpis notranje opreme ter zavetišče proti plinskimi napadi. Vse poslopje meščanske šole na Viču bo veljalo približno 4,000.000 din. Obratovati bo začelo že prihodnjo zimo.

Tudi stanovanjska delavska kolonija

tam za Bežigradom prav lepo napreduje v rasti. Poslopje ob Lavričevi ulici je doseglo že prvo nadstropje, do konca tedna bo to višino doseglo že tudi poslopje ob Kobaridski ulici. Tudi mizarska dela za vse tri objekte so že razpisana in sicer v višini 304.586 din. V soboto, 11. marca bo licitacija. V novi delavski stanovanjski koloniji bo 48 stanovanj, med obema poslopjema pa bo še zavetišče za 64 otrok. Za te stanovanjske kolonije je dala mestni občini ljubljanski Borza dela tri milijone dinarjev posojila po zelo ugodnih pogojih, in sicer za 25 let po 2 odstotka.

Obvezna telesna vzgoja

S 1. marcem je mestna občina ljubljanska začela izvajati odredbe zakona o obvezni telesni vzgoji za vajence, učence strokovnih nadaljevalnih šol, ki prebivajo v območju mesta Ljubljane. — Pouk je enkrat na teden, in sicer po pouku v strokovnih nadaljevalnih šolah, kolikor to gre z ozirom na razporeditev po telovadnih prostorih. Obvezniki so porazdeljeni na dvajset oddelkov, od katerih ima posamezni povprečno po 40 učencev. Tečajnih učiteljev je 14. Ti vodijo praktični pouk; po potrebi pa bodo teorijo poučevali strokovni predavatelji. Učna snov bo podana po sporedu in načrtu, ki ga je bil predpisal zakon o obvezni telesni vzgoji. Mestni fizikat je obveznike zdravniško pregledal in jih tudi antropometrijski izmeril. Pouk ima namen pripraviti moško mladino od štirinajstega pa do dvajsetega leta za vojaško službo v telesnovzgojnem in nravnem pogledu.

Zakon predpisuje občinam, da morajo izvajati pouk v svojem delokrogu; pouk mora obsegati tedensko vsaj poldrugo uro. Ljubljanska mestna občina je uredila pouk v zvezi s strokovnimi nadaljevalnimi šolami, tako da bodo obvezniki čim manj odtegnjeni svojemu poklicnemu delu. Obvezniki bodo določeni dan v tednu po strokovni nadaljevalni šoli odšli s tečajnim učiteljem v telovadnico ali na telovadišče, ker bo poldrugo uro praktičen pouk. Redni in uspešni učenci bodo dobili po končanem dvajsetem letu izpričevalo, ki jim bo omogočilo olajšave pri obvezni kadrski službi. Obvezniki, ki bi bili nemarni, pa bodo kaznovani z opominom, z ukorom, v težjih primerih pa tudi z globo od petih do petstotih dinarjev ali pa z zaporom do petih dni. Če bi starši, skrbniki ali delodajalci obveznikom nagajali pri obisku tega pouka, bodo tudi oni strogo kaznovani. Kdor bi javno ali sploh kakor koli že pozival k neposlušnosti do oblasti ali tečajnih učiteljev, bo kaznovan z zaporom do enega leta. Kdor bi smešil oblasti ali uslužbence pri opravljanju njihove uradne dolžnosti, bo kaznovan z zaporom do šestih mesecev ter še z denarno kaznijo do 5000 din.

Odbor za telesno vzgojo, v katerem je sedem članov mestnega sveta, je sklenil, da bo omogočil pouk vsem obveznikom tako, da jim bo koristil. Vsak obveznik bo dobil na razpolago telovadne hlečke, pred poukom pa tudi malico in sicer en hlebček polbelega kruha.

Pričakovati je, da bo ljubljanska javnost dala pri delu za obvezno telesno vzgojo mestnemu poglavarstvu moralno podporo ter bo zanje pokazala razumevanje.

Številni ponesrečenci

Reševalna postaja je od včeraj na danes imela precej dela: 24 prevozov je bilo zaznamovanih. Včeraj je bilo tudi prav mnogo ponesrečencev, ki so jih prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Iz Galetove ulice št. 10 so pripeljali Viktorja Šuštarja, ki si je bil zlomil nogo.

Iz Medvedove ulice št. 7 so pripeljali Pavlo Mancej. Tam je pasarstvo; v tej obrti pa je treba ravnati z raznimi strupenimi kemikalijami. Pavla Mancej je delala v delavnici, pa se je nenadoma zgrudila, ker se je bila nevede pri delu nadihala strupenega plina. Reševalci so jo z vso naglico odpeljali v bolnišnico.

Benjamin Kunej, uradnik pri rudniku v Rajhenburgu, si je bil vnovič zlomil nogo. Menda mu je prvič niso docela dobro pozdravili. Prepeljan je bil tokrat v ljubljansko bolnišnico.

Po lestvi je lezla na šupo po krmo za koze posestnica z Ižanske ceste št. 102. Nenadoma pa ji je spodrsnilo, padla je in si zlomila roko, povrhu pa se je tudi precej hudo potolkla po rebrih in po glavi.

Posebno huda nesreča pa je včeraj zadela progovnega nadpaznika v Litiji, Franca Ronka. Ronko se je peljal s kolesom skozi mračni tunel. Nasproti mu je nenadoma pripeljala derezina, na kateri mendar tudi ni bilo znakov (luči ali kaj!). Zgrabila je Ronkota in ga vrgla od sebe. Pri tem mu je bila zlomljena desna noga pod kolenom. Prav hudo pa je poškodovan tudi drugod po telesu. Bil je že tako slab, da si ga niso upali naložiti na vlak, ampak so poklicali ljubljansko reševalno postajo, da ga je prepeljala v Ljubljano s svojim avtomobilom.

„Po 12 dinarjev slanina"

Trume ljudi so že zgodaj zjutraj oblegale neko mesarsko stojnico tam na živilskem trgu. S cekarji, košarami, lonci so se prerivali ljudje v gosti gneči. Nekaterim starejšim ženskam je celo postalo slabo. Kaj je prignalo kar na lepem toliko ljudi k eni stojnici?

»Po dvanajst dinarjev prodajajo slanino!« Ta stavek je kaj naglo obkrožil mesto. Pravijo, da je nekaj ljubljanskih iznajdljivih mesarjev (slišijo se imena gg. Predoviča, Popoviča, Boca, Kraševca) sklenilo, da bodo sami kupovali hrvaške prašiče ter meso in slanino tudi po svoji ceni postavili na trg. Znano je, da so se cene prašičem nekoliko znižale, zato so tudi lahko nastavili nižje cene. Slanino prodajajo po dvanajst dinarjev, medtem ko jo drugi prodajajo po štirinajst, petnajst in celo šestnajst dinarjev.

Seveda se je to po Ljubljani razvedelo silno naglo. Ljudje so se začeli zgrinjati od vseh strani. Tako so pritisnili k stojnici, pri kateri je bila poceni prodajana slanina, da se je bilo bati najhujšega. Tisti, ki so bili že postreženi, so se komaj izmotali in prerinili skozi gosto množico, ki je pritiskala za njimi. Slanine in mesa je bilo precej, saj pravijo, da je bilo včeraj zaklanih za to stojnico menda dvajset prašičev.

Kamen do kamna palača

Za bodoči osrednji slovenski prosvetni dom — »Slovenski dom« — pridno prihajajo obveznice s podpisi, kamen se sklada h kamnu, da bomo dobili ponosno stavbo. Naj navedemo nekaj darovalcev, ki so svojo dolžnost že opravili. Po 1000 din so darovali: gdč. V. R.; inž. Umek Franc; dr. Hacin Lovro, polic. upravnik; Zmazek Franjo, svetnik drž. žel.; inž. F. M.; dr. V. V.; Pivek Janez, kateket; Jakob Teršan; ga. Josipina Perhavc; Vindišar Anton; Žibert Viktor; Suknaič Božo; Levec Franc; dr. Anton Milavec; inž. Josip Porenta, tehn. višji svetnik; M. J.; Z. J. K.

Filmi

»Mozart« (kino Union). »British Pictures« so že pred časom napravile prav srečen film o življenju Wolfganga Amadeja Mozarta. Tekst za film je napisala dobra angleška libretistka Margaret Kennedy in Mozarta igra Stephen Haggard, Konstanco Viktorija Hopper, njeno sestro Alojzijo pa nemška igralka Liaie Haid. Večja vloga (knez Lobkowitz) je pripadla tudi Johnu Loderju, ki je zadnje čase z dobrimi partijami močno opozoril filmsko občinstvo nase. Kompanija je torej poskrbela, da so v filmu sodelovale res prvovrstne moči. Režiser Basil Dean se ni podajal v nikakršne psihološke eksperimente. V nizu prisrčnih epizod je prikazal tok Mozartovega življenja, pustil je le to, kar je zunanjega ostalo po listih njegovih življenjepisov, ne da bi sam tvegal kakšna samohotna tolmačenja ali komplikacije v dejanju in v odnosih. Kakor bežen, svetal oblak hiti to dobro življenje pred našimi očmi, v svetu še skoraj nič izkušeno, le vse zaverovano v sveto službo glasbi, krhko in rahlo zadeva ob druge usode; preveč se mu mudi, da bi rane v njem utegnile pustiti opaznejšo sled. Na tej nežni, simpatični osebi, ki se tako zaupljivo med neprestanim delom bliža zgodnji smrti, počiva lahna senca otožnosti, kakor ob slutnji zgodnjega slovesa. Tako je rešil »Mozarta« Basil Dean — in kdor gleda njegov film, mu da prav. Mozarta ustvarja z osvajajočo rahločutnostjo Stephen Haggard. Njegovi partnerji in partnerice tvorijo srečen okvir okrog jedra. Mozartova glasba — to je zrak, ki polni vse scene, vse dogodke, ves prostor, snov je, ki daje filmu polnost in življenje. V mojstrski izvedbi slišimo sijajna dela velikega komponista. Film bo deležen lepega obiska, ki ga tudi zasluži.

Namesto filmske kritike

»Stalen obiskovalec dobrih filmov« nam je poslal naslednje prijazno pisemce, ki ga spoštljivo priobčujemo v popolnoma nespremenjeni obliki:

Z ozirom na Vašo neobjektivno notico v »Sl. domu« od 6. t. m. glede filma »Zasanjane ustne«, izvolite prečitati sledeče: Že ko je bil napovedan imenovani film, sem sklenil, da si ga ogledam. Da bo film nad povprečnim nivojem, mi je zagotovilo že ime glavne igralke slavne Bergnerjeve (ki pa Vam menda ni všeč le radi svojega porekla, [na katerega pa uemtnost ne gleda], kajti, da je bila slavna že v dobi nemega filma, iz tega še ne sledi, da je sedaj že prestara za nastop v filmu, kakor ugotavljate Vi. Primerjajte nositeljico glavne vloge v češkem filmu »Križ ob potoku« z Bergnerjevo. Kakšna razlika. Kar nam je podala Bergnerjeva v tem filmu, je nedosegljivo. Prekosila je samo sebe. Kaj zmore ona s svojo igro, ki je polna resničnega življenja, trpljenja (motiv: prebujanje iz sanj!), in odpovedi ne zmore marsikatera »slavna« filmska ali gledališka igralka. Videti njo v tem filmu, je pravo doživetje. Vsak objektiven gledalec ji mora priznati, da je umetnica - igralka po milosti božji.

Enakovredna partnerja sta ji bila oba glavna soigralca, zlasti Raymond Massey, ki je s svojo pojavo pričaral na platno pravega umetnika, v sebe pogreznjenega človeka.

Kar se tiče komada samega, nam predstavlja res da že obrabljen zakonski trikot, ki pa je še vedno zelo privlačna snov skoro za vse današnje filmske in gledališke komade. (Oglejte si predstave v našem gledališču.)

Za konec pa: Če ste že poklicani zato, da kritikujete filme (kar je zelo pravilno), bodite toliko objektivni in ne hvalite samo tiste filme, ki Vam osebno ugajajo s svojo tendenco ali tudi brez.

Stalni obiskovalec dobrih filmov.

Izvolili smo to pisemce nele «prečitati«, marveč celo priobčiti, da s tem potešimo enkrat tudi vsa tista razočarana srca, ki jim naše kritike pričadevajo take hude rane. Priobčili smo ga tudi zato, da z njim nazorneje kakor s pisanjem dokažemo, kako je spričo zmedenih moralnih in umetnostnih pojmov v našem občinstvu brezobzirna filmska kritika potrebna vsaj zaradi vzgoje k povprečni zdravi pameti, če že ne zaradi česa drugega.

Koder in Pintarič pred sodniki

Ena največjih razprav, ki so se kdaj vršile pred mariborskim okrožnim sodiščem, bo sodba, ki se bo vršila proti zloglasnim razbojnikom katere sta vodila harambaše Koder in Pintarič. Razprava se bo začela 29. marca ter bo trajala gotovo več dni. Obtožnica proti razbojnikom ima 36 tipkanih strani, zagovarjalo pa se bo 17 obtožencev. Za razpravo bo med Mariborčani in okoličani gotovo izredno zanimanje.

Avtoprevozniki so na Notranjskem izpodrinili voznike

Stari trg, 6. marca 1939.

2. marca t. l. je »Slovenski dom« poročal o slabih časih našega furmanstva v Cerkniški dolini. Sestavku »Cesta brez voznikov...« bi radi dodali nekaj opazk glede vzrokov propadanja našega furmanstva. Delna krivda, da so si tovorni avtomobili osvojili prevozništvo v tukajšnjem okraju, je na voznikih samih, ker so pustili, da jim je organizacija vozniškega društva zaspala. Če velja pregovor » v slogi je moč«, se vprav tu vidi, da nesloga tlači. Drugi vzrok, da furmanstvo propada, pa leži na oblasteh, ker puste nemoteno tovornim avtomobilom prevažati les in drugo blago po naših cestah. Kakor nam je znano, *vsi ti avtoprevozniki nimajo oblastnega dovoljenja za prevoz blaga v tukajšnjem okraju.* Vemo, da se bo treba s tem ščasoma sprijazniti, toda da bo moralo na stotine voznikov gladovati in vzdrževati ceste na ljubo nekaj ljudem, ki si lahko privoščijo avtomobil, pa ni pravično. Oblast in zakone imamo zato, da ščitijo socialno slabejšega. Ni čudno, če se naš kmet-voznik pritožuje nad visokimi bremeni, posebno še nad cestnimi dokladami, ki so v tem primeru zelo krivične. Spet pravi pregovor: »kakor boš sejal, to boš žel«. Tu pa naj velja: »Kdor cesto vzdržuje, naj ima tudi dobiček od nje.«

Oblast nam je predpisala široka platišča in tonažo. Zakaj so bile pa pred in med vojno ceste dobre, pa smo imeli vsi ozka platišča.

Kaj morda avto, ki ima teže 5000—7000 kg, ne pokvari več ceste kakor ubogi furman, ki vozi okrog 1500—2200 kg tovora. Zaslužek, če prav pičel, pa ostane doma pri trgovcu, obrtniku, kolarju, kovaču itd. Avtoprevoznik odnese zaslužek v neznane kraje. Glede teh tovornih avtomobilov bodi povedano, da vsi, ki vozijo tukaj, nimajo koncesije in vozijo zato večinoma ponoči, da se izognejo cestni kontroli — kakor tihotapci: noč ga vzame — noč ga da.

Furmani! Oživite svojo organizacijo in pokažite tistim obrtnikom, ki dajo zaslužek avtoprevoznikom »figo«.

Aretiran „posredovalec služb"

Maribor, 7. marca.

Mariborska policija ima skoraj vsak teden opravka s kakšnim »posredovalcem služb« v mariborskih tekstilnih tovarnah. Naval delavcev in delavk v te tovarne je velik, pa se dobi služba lahko največkrat na ta način, če priporoči dotičnega prosilca kak mojster v tovarni. To pa izrabljajo mnogi brezvestni ljudje ter se izdajajo za nastavljence mariborskih tekstilnih tovarn in posredujejo službe, za katere zahtevajo veliko odškodnino. Ko pa pride prosilec potem v tovarno, pa izve, da tam nihče ne pozna tega »mojstra«, kateremu je siromak dostikrat dal svoje zadnje dinarje za posredovanje. Največje sleparije se godijo na račun posredovanja v Hutterjevi tovarni, ki najboljše plačuje svoje delavce ter je zaradi tega tudi naval največji. Take sleparije je uganjal tudi 30 letni brezposelni obrtnik Franc K. z Košakov, katerega je mariborska policija aretirala. Zagrešil je celo vrsto sleparij. Preskrboval je »službe« pri Hutterju ter je dobil od neke delavke za to posredovanje 1442 din, nek drugi delavec mu je izročil 800 din, veliko število pa je bilo takšnih, ki so mu plačali zneske nad 500 din. Pet stotakov pa je bilo najmanj, kar je zahteval za svoje posredovanje. Živel je na ta način lepo in brezskrbno, dokler ga ni zagrabila za vrat roka pravice. K. se je nekajkrat izdajal tudi za davčnega eksekutorja ter je pod to krinko izvršil več goljufij. Pri nekem tajniku poštnega ravnateljstva je kasiral na ta način pasjega davka 184 din.

Dežurna služba zdravnikov OUZD v Celju, Mariboru in Kranju. Od 1. marca 1939 dalje opravljajo zdravniki OUZD za splošno prakso v Celju, Mariboru in Kranju dežurno službo ob nedeljah in praznikih od polnoči do polnoči. Dežurni zdravnik je na razpolago vsem članom in svojcem Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na področju uradovih ambulatorijev v Celju, Mariboru in Kranju. Ordinira pa tudi za ostale bolnike. Dežurni zdravnik ordinira v svoji privatni ordinaciji ozidoma na svojem domu. V nujnih primerih je dolžan intervenirati tudi na domovih zavarovancev odnosno izven ordinacije, ako ga člani ali svojci kličejo. **Naslov dežurnega zdravnika je objavljen na vidnem mestu pred vhodom v ambulatorijske prostore.** Dežurni zdravnik mora označiti na svojih stanovanjskih ali ordinacijskih vratih, da opravlja dežurno službo z zavarovance OZUD. **Dežurna služba se izvaja ob nedeljah ter verskih in državnih praznikih, ko uradov ambulatorij ne posluje.**

Herwey Allen: 173

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

»Cinq et un« se imenuje to tukaj. Kneza so v špiritu poslali v Rusijo. Upam, da ubogi La Force ne bo prišel pod guillotino, ker je nekega Rusa poslal v raj.

Tvoj pogovor z gospodom Udneyem zveni zelo zanimivo in meče nekaj svetlobe na preteklost. Po tem, kar mi je pravil P. T. Lestapsis, je Parish ledeno mrzel, razumem, ima neverjetno srečo pri igri in smatra svoj zakon kot orodje svoje sebičnosti. In Florence? — silno sem nestrpen in radoveden, kaj boš povedal, če prideš v Amsterdam.

Pričakujem tvojega prihodnjega pisma s skrbjo in ves vznemirjen. Upam, da boš imel srečo. Ouvrard misli prav tako.

»Gotovi ljudje,« pravi, »imajo srečo v vsakem položaju v življenju. To nima nobene zveze z njihovo nadarjenostjo in značajem. To je sad njihove osebnosti in usode. Njih zobčasta kolesa se dobro prilegajo v zareze dogodkov. Zato se sučejo v obratu in si prizadevajo, da kolo ne bi obstalo. Za svoje uspehe v življenju se moram zahvaliti slutnji, ki mi pomaga najti takšne ljudi.«

Mar ni to zanimivo? Jaz kar verjamem v to. Toda to ni glavni vzrok, da toliko dam nate. Če spet prideš v Pariz, si pri meni doma, ne pozabi tega nikoli!

Tvoj pokorni sluga

Vincenc Nolte.

PS. Tvoj skrivnostni zavitek je nepoškodovan.
NB. Bavim se z mislijo, da bi se zaročil.

London, 20. februar 1802.

Dragi Vinc —

Nobenega glasu še ni od tebe, kot sem tudi pričakoval. To pismo bo čisto osebno. Pišem enostavno od časa do časa vselej nekaj in ti potem pošljem, čim dobim kakšno vest o tebi.

Gospod Udney mi je pisal. Spomladi naj ga obiščem, če bom le še tu. Tu je visoko zapadel sneg. Neprestano mi leze za čevlje. Moje novo stanovanje je v Farringdon Streetu, poleg Routledgejeve knjigarne. Bivam tu sam s slugo in hišnim hlapcem. Neka ženska mi prihaja pospravljat in kuhat.

Obiskal sem »trgovino z rokavicami«, ki jo je priporočil gospod Talleyrand. Svoji pošiljki je priložil nekaj angleških bankovcev in izrečno zaprosil, naj kupim rokavice za madame Garden samo s temi bankovci. Izkazalo se je, da je bilo teh bankovcev precej. Priložen jim je bil listek: Monsieur! Pisma, ki naj bi jih dali gotovim osebam, naj vsebujejo le podpis kot izkaz. Ravnajte temu odgovarjajoče.

Prvi hip sem bil pred uganko, dokler mi ni prišlo na misel, da me je Taleyrand prosil, naj oddam njegovo osebno naročilo. Pisma z njegovim podpisom naj bi dokazovala, da sem samo njegov zaupnik in da mu ne bi delala kakšnih težav, če bi jih kdo ukradel ali pa če bi se porazgubila. »Trgovina z rokavicami« je namreč francoska špijonažna centrala. V bodoče se je bom skrbno izogibal. Me prav nič ne veseli, da bi se mešal v stvar, ki me čisto nič ne zanima. Svojega slugo sem poslal z »rokavicami« nazaj in mu naročil, naj »prodajalcu« ustmeno pove, da bom dotična pisma iz osebnega spoštovanja do gospoda Talleyranda oddal, toda v bodoče naj nikar več ne računajo name. Sluga Georg se je vrnil s temle odgovorom: »Monsieur je zelo bister.« O vsem tem sem pravil siru Francisu, ki mi je zaradi mojega taktnega ravnanja čestital in mi preskrbel dostop k Pittu Foxu ter ministrskemu predsedniku Addingtonu.

Pitta sem našel oblečenega v rožasto domačo haljo, ko je srkal portsko vino. Ko sem mu povedal svoje mnenje, je odvrnil: Recite Talleyrandu, da lahko tudi bolan pes zavoha razliko med šopom dišečega janeža in sledjo stare lisice, ki se plazi proti vetru, da bi ji prej kaj zadišalo. Potem sva tri ure kramljala o portskem vinu in o Ciceronovih govorih. Skoraj bi me bili morali nesti ven. S solzami v očeh sem zagotavljal, da nisem francoski špijon. »Pri moji veri, saj tega tudi nisem verjel,« je dejal. »Latinsko celo boljše govorite kot pa angleško, mladi dečko. Zabavno je bilo to popoldne. Vale!«

Fox, ki sem ga dobil v restavraciji, je rekel: »Častni duh svobode, ki ga v Franciji oznanjajo in se bo v Angliji uresničil, naj razsvetli skupno pot svobode, po kateri bodo hodili narodi. Povejte gospodu Talleyrandu, da bom kmalu sam prišel v Pariz in bom zelo srečen in vzhičen, ko bom smel v njem pozdraviti strastnega somišljenika.«

Gospod Addington me je vprašal, kaj želim, medtem pa je s pretirano natančnostjo odvijal pismo. Ko sem mu odgovoril: »Nič!« se je smejal in po kratkem premisleku dejal, da upa, da se bo gospod Talleyrand zdravstveno še dalje kar najboljše počutil. Vprašal me je, kaj delam v Angliji in o čem bi mu lahko dal zadovoljiv odgovor. Obnašal se je silno nerodno in negotovo. Tega ne bi od njega pričakoval.

Razloži gospodu T., zakaj njegovih »rokavic« ne morem sprejeti. Nimam namena, da bi se pustil do konca izrabljati in potem zavreči. Tu prevladuje mnenje, da bo v najkrajšem času sklenjen mir.

19. februar.

Tvoje pismo z dne 10. t. m. je danes prispelo. Gospod John Wiliams Hope ga je prinesel iz Amsterdama. Istočasno si moral ti dobiti moje drugo pismo. Nujno pričakujem tvojega odgovora glede jamstev, ki naj jih dá Ouvrard.

Medtem sem o tvojem mnenju glede stiske, v kateri je zdaj Ouvrard, poročal Baringu in Hopeju. Zaradi tega bodo še ta teden načrti glede agentur in zastopstev v Ameriki gotovi.

Glavna zastopnika obeh tvrdk sta zdaj v Londonu in njihova posvetovanja, pri katerih sem tudi jaz večkrat zraven, hitro napredujejo.

Angela! Ne upam si napisati, kaj se ob zvoku tega imena dogaja v moji duši in srcu. Zelo prav si naredil, da si ji poslal tiste bisere. Piši, prosim, takoj, kaj je odgovorila in kje stanuje. Ne verjamem govoricam, vznemirjajo me pa vendar le. Najraje bi se takoj odpeljal nazaj v Pariz. Toda to bi bilo kot da zastavonoša zbeži od svoje zastave. Tvoji sladki krasni gospodični in tebi želim vse najboljše. Piši — pošlji hitrega sla. Vse stroške ti povrnem, čim pridem v Pariz. Ne varčuj z denarjem. Ne moremo ga za kaj boljšega porabiti, kot za to, da prepodimo z njim skrbi.

Prosim, dragi Vincenc, pošlji koga od tvojih ljudi iz Livorna po mojega slugo Joana in dogo Simbo, ki se mudita v bližini Algecirasa v Španiji. Rad bi jih že dobil v Parizu, ko se vrnem. Juan bo v »Volčjem dvorcu« lahko za slugo, Simba pa kot nočni čuvaj utegne olajšati službo Petru. Predlagam, naj ju brodar Manchori vzame na svojo »Stello maris« v Tarifi in ju izkrca v Marseilleu. Prilagam pismo za Juana, poleg tega pa bogat ček. Vnovči naj ga v Amsterdamu zaradi poravnave računov, ki jih imava, za bisere in podobno.

Tega pisma zdaj ne bom prav nič več zadrževal, pač pa ga bom poslal obenem z zavitkom angleških časopisov čez Helgoland. V Francijo še vedno pošiljajo samo diplomatsko pošto.

Pošlji mi po Juana. Zdi se mi, da ga bom še zelo potreboval.

Tvoj najvdanejši sluga

A. A.

Od tu in tam

Italijansko-jugoslovanska posvetovanja za izvoz naše živine na trg svobodnega mesta Reke in naprej v Italijo so se predvčerajšnjim zaključila na Reki. Sklenjeno je bilo, da bo naša država lahko izvozila vsak teden v začetku po 100 goved na Reko, kasneje pa po 200. Tudi v notranjost Italije bo smelo iti sprva po 200 goved tedensko, kasneje pa se bo količina povečala na 500 glav. Vodja našega odposlanstva dr. Petrovič je odpotoval iz Reke v Belgrad, da predloži sklepe posvetovanj merodajnim činiteljem v potrditev.

Za generalnega ravnatelja uprave državnih monopolov je bil včeraj imenovan Hrvat dr. Josip Marković, doma iz Gospiča. Marković je bil do sedaj pomočnik glavnega ravnatelja, vendar pa pomeni njegovo imenovanje to posebnost, da je bil na ta visoki položaj, katerega so zavzemali edinole Srbi, prvič imenovan Hrvat.

Državni odbor za propagando pogozdovanja je sklenil, da bodo v naši državi »dnevi sajenja dreves in propagandno pogozdovanje« od 19. do 31. marca letos. To je prvikrat, da se pri nas organizira obsežna akcija za sajenje dreves. Pri tem sajenju bodo poleg šolske mladine sodelovala tudi domoljubna, gospodarska in kulturna društva, sokoli, skavti, naraščaj Rdečega križa, kmetijske in zdravstvene zadruge, stanovska in druga društva. Zainteresirano ministrstvo bo dalo tudi svojo pomoč in bodo organi tega ministrstva aktivno sodelovali pri tem vzgojnem narodno gospodarskem in zdravstvenem gibanju, da bi bilo zasajenih čim večje število sadonosnih dreves in pogozdenih čim več goličav. Naša država ima zelo ugodno podnebje za vse vrste plemenitega sadja, ima pa tudi preko milijon hektarjev goličav, ki jih je treba pogozditi. Zato je ta akcija še večjega pomena za naš gospodarski in zdravstveni napredek.

Banski svet savske banovine je začel z razpravo o preračunu predvčerajšnjim. Banski svetniki so imeli povedati obilo pritožb in nešteviino potreb v svojih okrajih. Mnogo so se bavili z elektrifikacijo, ki jo je tudi savska banovina začela izvajati bolj načrtno. Lani se je začel podaljševati električni vod proti Čazmi in bližnjim krajem, vendar pa delo ne napreduje tako, kot so si zamislili sestavljalci elektrifikacijskega načrta. Ovira je kaj običajna, namreč gmotna stiska, v kateri se nahajajo podeželske občine. Banovina prispeva ponavadi k stroškom dobro tretjino, ostalo pa občine. Da bi se dela pospešila, je banovina sklenila jamčiti za večje posojilo, ki bi ga pri domačih zavodih vzele prizadete občine.

Milodare za odpuščene uradnike in železničarje so začeli zbirati v Sarajevu. Hrvatsko časopisje se zadnje dni mnogo bavi z bedo 41 železniških uradnikov, služiteljev in delavcev, ki so bili takoj po volitvah odpuščeni, ker so glasovali za listo dr. Mačka. Vsi ti so bili odpuščeni iz državne službe na zahtevo dr. Stojadinoviča, nekateri, ki so imeli že izpolnjeno osnovno pokojninsko dobo, pa so bili poslani v prisilni pokoj. Časopisi pravijo, da javnost z gotovostjo pričakuje, da bo nova vlada odpuščene in vpokojene uslužbence sprejela nazaj v službo, vendar se pa to do sedaj še ni zgodilo. Da bi rešili žrtve političnega maščevanja pred bedo in propadom, so začeli njihovi politični pristaši pobirati po mestu milodare zanje.

Zadolženega kmeta sta za 18 jurjev osmukala dva prevejana cigana iz okolice Osijeka. Ivan Lajoš se je z vozom peljal v mesto. Spotoma je k njemu prisedel cigan Dušan Nikolič. Kmalu se je začel med njima živahen razgovor. Kmet je tarnal o svojih težavah, v katere je zabredel zaradi dolgov. Cigan je brž uganil, da je Lajoš lahkoveren in mu je natvezil, da mu bo za 7500 din nagrade dobil 100.000 din začaranega denarja. V mestu je cigan našel svojega prijatelja, nakar sta oba prepričevala Lajoša o zakletem zakladu v bližnjem zapuščenem gradiču. Lajoš je pripovedki verjel in dajal ciganoma vsakokrat po nekaj jurjev. Slednjič sta mu izpeljala cigana še konja in voz in ga pustila ob gradu, kjer je Lajoš kot prikovan šepetal neke čarovniške izreke, kateremu mu je povedal cigan. Ko pa zaklada le ni našel, je šel naravnost na policijo. Obupan je bil, ko so mu tam razložili, da je nasedel spretnima goljufoma prav zaradi svoje prevelike lahkovernosti.

360 judovskih beguncev iz Nemčije se je včeraj vkrcalo na Sušaku na malo ladjo »Colorado«. Ta ladja, sicer zapuščena in stara, je bila najeta za prevoz Judov, ki so se s posebnim vlakom pripeljali z Dunaja na Sušak. Ladji poveljuje Grk, vozi pa pod panamsko zastavo. Ladja ima komaj 320 ton nosilnosti. Čim so se Judje vkrcali, je ladja odplula.

Živega volka je pripeljal v vas pastir Selim Memedovič iz Donje Banjice pri Gostivarju. Fant je v neposredni bližini vasi pasel ovce. Iznenada pa so se ovce začele plašno zbirati okrog njega. Jasno mu je bilo, da so živali zaslutile nevarnost, odnosno bližino volka. Takoj nato so se psi že zapodili proti volku, ki se je zakadil med ovce. Toda volk je planil na pastirja in ga podrl. Po krvavi borbi pa se je pastirju le posrečilo krepko stisniti volka za vrat, pri čemer so mu seveda pomagali psi. Vrgel je zverini vrv za vrat, nato ji zvezal prednji nogi in jo odpeljal v vas. Ko so se zvedavi vaščani zverine nagledali, jo je pastir prepustil psom v gostijo.

Z živinskim potnim listom je prevaril nepismeno bogato vdovo Abdulah Latikovič iz Kosovske Mitrovice. Abdulah kljub svoji podjetnosti ni mogel na noben pošten način iz svoje revščine. Slednjič je izsledil bogato vdovo, ki je iskala ženina. Dva njegova prijatelja sta stopila k njej in se zaradi strogih muslimanskih verskih predpisov pogovorila z njo skozi okno. V dokaz, da je ženii še samec, sta ji pomolila neko listino. Nepismena vdova seveda ni vedela, da je bila listina navaden živinski potni list. Poroka je bila z njenim soglasjem sklenjena. Šele potem, ko je z možem vred porabila ves denar, je občutila posledice prevare. Abdulah ji je pojasnil, da se z njo sploh nikoli ni poročil. Osirotela vdova pa ni dobila niti pred sodiščem svoje pravice. Abdulah je bi namreč oproščen.

Iz kaznilnice v Lepoglavi so pred dvema dnevoma izpustili drugo skupino političnih kaznjencev. Vsi ti so bili aretirani za veliko noč 1934 ter so bili z redkimi izjemami obsojeni vsak na 15 let robije. Pred dvema letoma in pol jim je bila kazen znižana na sedem let. Pravosodni minister dr. Ružič pa jim je sedaj dal pogojno svobodo. Kaznjencem so v Koprivnici priredili pristaši lep sprejem. Pozno zvečer so prišli vsi v domač kraj v Delakovce, kjer so jih vaščani prav ginljivo sprejeli in jih pozdravljali kot borce za pravice hrvaškega naroda.

Usodni streli v Oplotnici

Odpuščeni orožnik ustrelil tovariša

Maribor, 7. marca.

V današnjem »Slov. domu« smo na kratko poročali o usodnih strelih, ki so snoči počili v Oplotnici. Odpuščeni orožnik Milan Bajagič je streljal na svojega prijatelja, orožniškega tovariša in sorojaka Jovana Jovakoviča ter ga na mestu ubil. Dogodek je povzročil razburjenje v vsem kraju, ki je tembolj razumljivo, ker je storilec po zločinu v Oplotnici pobegnil v Tepanje, tam poskušal izvršiti še nov zločin ter se na to izgubil v pohorskih gozdovih. Ljudje se sedaj boje, da bi se Bajagič zopet kje pojavil ter bi izvršil še kakšen zločin, preden ga orožniške patrulje, ki ga v vseh smereh iščejo, dobe v pest.

Bajagičev zločin je v zvezi z dejanjem, ki se je odigralo pred 14 dnevi v Tepanju, kjer je Bajagič skušal ustreliti svojo prijateljico trgovko Anico Žučko. Bajagič je bil do novembra lanskega leta nastavljen kot orožniški kaplar na orožniški postaji v Oplotnici. Seznanil se je s trgovko Žučko v Tepanju ter je imel z njo ljubavno razmerje. Novembra pa je bil Bajagič odpuščen iz orožniške službe. Preselil se je v Tepanje k svoji izvoljenki ter se je govorilo, da se bosta poročila. Naenkrat pa je prišlo med obema do prepirov, ki so vročekrvnega Bajagiča tako razjezili, da je ves besen potegnil samokres ter oddal na Žučkovo več strelov. Z enim jo je pogodil v glavo, vendar se je krogla odbila od kosti ter ji je samo opraskala kožo. Žučkova pa se je od udarca in strahu zgrudila nezavestna in Bajagič je mislil, da jo je ubil, pa ni več streljal na ležečo ter pobegnil. Orožniki so ga iskali povsod po okolici. Ker ga pa niso izsledili, so že mislili, da se je zatekel domov v Podgorico v Črni gori. Bajagič pa se je medtem skrival po samotnih krajih okrog Tepanja in Oplotnice, snoči pa se je nenadoma pojavil v Oplotnici sami. Šel je v gostilno, odkoder je poslal na orožniško postajo pismo, naslovljeno na kaplarja Jovkoviča. S tem si je bil Bajagič prijatelj ter sta tudi doma iz enega kraja. Bajagič je Jovkoviča prosil, naj pride v gostilno na razgovor, vendar ne kot orožnik, temveč privatno kot prijatelj. Ker je bila za Bajagičem izdana tiralica, se je upravičeno bal, da bi ga hotel Jovkovič aretirati. Slednji je na to pismo res prišel v gostilno, toda zavedal se je svoje dolžnosti kot orožnik ter je svojemu prijatelju napovedal aretacijo. Bajagič se je vdal na videz v usodo ter se dal mirno odpeljati proti orožniški postaji. Ko pa je Jovkovič začel pred postajo klicati svojega komandirja, naj pride in pogleda, koga je pripeljal, je Bajagič izrabil trenutek ter naglo segel v žep po samokres, iz katerega je bliskovito dvakrat ustrelil proti Jovkoviču, še preden se je ta zavedel nevarnosti. S prvim strelom ga je zadel v vrat, z drugim pa v glavo. Jovkovič se je zgrudil mrtev na tla.

Takoj po teh strelih se je Bajagič obrnil ter zbežal iz Oplotnice. Odšel je naravnost v Tepanje, kjer je hotel še enkrat obračunati s svojo izvoljenko Ano Žučko. Približal se je hiši ter je videl v razsvetljeni sobi polno ljudi. Potegnil je samokres ter je začel streljati skozi okno. Oddal je osem strelov, od katerih pa je samo eden zadel in sicer je prestrelil materi od Ane Žučko roko ter jo precej hudo ranil. V sobi je nastala med ljudmi nepopisna panika, skrivali so se, kamor se je kdo mogel. Ko je Bajagič izpraznil samokres, je pobegnil v temno noč. Jedva pa je odnesel pete, že se je pojavila na cesti pred hišo orožniška patrulja iz Oplotnice, ki je Bajagiča zasledovala. Orožniki, katere je smrt tovariša Jovkoviča strahovito razburila, so bili prepričani, da bo Bajagič odšel v Tepanje, pa so hiteli na kolesih za njim. Slučaj pa je hotel, da so bili za hipec prepozni. Sedaj je na nogah orožništvo vsega konjiškega okraja, da bi zločinca izsledili. Zasledovanje vodi poveljnik ptujske orožniške čete kapetan Bevardi. Danes je bila tudi v Oplotnici obdukcija trupla nesrečnega orožnika ter se je pri raztelesenju videlo, da sta bila oba strela smrtna.

Iz malomarnosti povzročil požar

Maribor, 7. marca.

Danes se je pred sodnikom poedincem mariborskega okrožnega sodišča zagovarjal 32 letni pomožni delavec Peter Kaube iz Nove vasi pri Mariboru. Kaube je bil že tri leta v službi v tovarni Hutter, kjer je bil od februarja 1938 zaposlen pri električni stiskalnici. V to stiskalnico nalagajo blago, med posamezne plasti blaga pa položijo električne kurilne plošče. Vloženi material se pod silnim pritiskom stisne, nato pa se v kurilne plošče vklopi električni tok na ta način, da se v vsako ploščo vtakneta po dve žici v zato pripravljene banane.

Kaube je bil tudi 28. decembra preteklega leta zaposlen pri omenjeni stiskalnici. Stiskalnica je bila kmalu po 12 napolnjena, nakar je vklopil električni tok. Ob pol dveh bi bil moral Kaube tok zapet izklopiti, kar pa je očividno pozabil in ob dveh odšel domov. Ker tok ni bil izklopljen, se je v stiskalnici razvila visoka temperatura in je zato blago v stiskalnici pričelo tleti. Razvil se je silovit dim tako, da naslednjega dne zjutraj ob štirih zaradi velikega dima niso brez mask mogli do ognjišča požara. V stiskalnici je bilo okoli 10.000 m blaga, ki je bilo zaradi požara popolnoma uničeno. Poleg tega se je pokvarilo še mnogo blaga, ki je bilo naloženo v istem tovarniškem prostoru. Tako znaša celotna škoda na blagu 160.000 dinarjev.

Obtoženi Kaube se je zagovarjal, da je sicer prekinil tok s stikalom, da pa je v naglici pozabil najbrže pobrati žice iz ogrevalnih plošč — kar po izpovedi strokovnjakov ni važno, ker je za prekinitev toka potrebna obojna manipulacija. Obtožnica mu zato očita, da je povzročil požar iz malomarnosti in zahteva zato kazen.

Kaube je bil obsojen na 1000 din denarne kazni pogojno na 2 leti.

Sodbe pred mariborskim sodiščem

Maribor, 7. marca.

V sobotnem »Slovenskem domu« smo poročali o razpravah, ki so se tega dne vršile pred marib. okrožnim sodiščem. Te razprave so se končale s sledečimi obsodbami: 19 letni Anton Pehar iz Leskovca, ki je prišel na zatožno klop, ker je dne 6. avgusta preteklega leta ubil Ivana Heriča, je bil obsojen na štiri leta strogega zapora. — Viktor Bigec z Rodnega vrha, ki je prišel pred sodnike prav tako zaradi uboja, ker je dne 20. decembra lanskega leta s polenom pobil Lovra Vidoviča ter ga usmrtil, je dobil 3 leta strogega zapora in tri leta izgube častnih pravic. Tretji obdolženec, 28 letni Anton Leben iz Cvetkovcev je še najbolje odrezal. Zagovarjal se je zaradi štiričvilnih kurjih tatvin ter je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora ter 2 leti izgube častnih pravic. Sodba pa se mu je zdela previsoka ter je prijavil priziv.

Tatinska tolpa iz Hrvaškega pred mariborskim sodiščem

Maribor, 8. marca.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča sedi danes na zatožni klopi tolpa tatov in vlomilcev, ki so skoraj vsi doma iz občine Maruševec v Hrvatskem Zagorju. Dva izmed obtožencev so pripeljali pazniki iz moške kaznilnice, kjer odslužujeta daljšo kazen, ostali pa se branijo iz prostosti. Iz kaznilnice sta bila pripeljana 34 letni Franc Vajt in 33 letni Rudolf Hrženjak iz Maruševca. Oba sta bila obsojena zaradi tatvin in vlomov že leta 1937. Takrat sta se s tema dvema zagovarjala tudi oba današnja soobtoženca 74 letni Franc Haberka in 39 letni Štefan Prašnička iz Maruševca, ki sta bila obsojena vsak na štiri mesece zapora, katerega pa sta že odsedela. Med tem časom pa so prišle na dan še nove podrobnosti o zločinskih delih te tatinske tolpe. Razkrinkani so bili tudi drugi člani, tako da sede sedaj na zatožni klopi poleg že imenovanih še 61 letni posestnik Blaž Bosilja, 27 letni viničar Štefan Hrženjak, 30 letni Jurij Prašnička in 21 letna Barbara Vajt.

Ta tolpa je bila v času od leta 1930. do 1937. pravi strah Haloz in enega dela Ptujskega polja. Člani tolpe so hodili včasih vsi skupaj, včasih pa v manjših skupinah s Hrvaškega na Štajersko stran ter so kradli vse, kar jim je prišlo pod roko. V obtožnici je navedenih 68 tatvin in vlomov, so pa to samo dela, ki so jih priznali. Gotovo pa je število njihovih pregreh še dosti večje. Kradli so vino iz kleti, svinje iz svinjakov, kokoši, obleko, gospodarsko in drugo orodje, denar, skratka vse, kar jim je prišlo pod roko. Med drugim so odnesli 4312 litrov vina, 900 litrov pa so ga izpustili po tleh. Celokupna škoda, ki so jo povzročili, je cenjena na 53.000 din.

Po žici pobegnil čez Dravo iz Nemčije

Maribor, 7. marca.

V bližini Dravograda se je pripetil te dni gotovo edinstven način bega iz Nemčije na naše ozemlje. Kakih 6 km od Dravograda proti Libošam je razpeta čez Dravo, ki je tu široka 150 m, žična vrv, ki je pred leti služila za prevažanje broda čez reko. Brod so opustili, vrv pa je ostala ter veže nemško in našo stran Drave. Po tej vrvi je pobegnil iz Nemčije na našo stran 23 letni Zabukovnik Alojzij. Splezal je na drog ter se z rokama oprijel vrvi in se začel spuščati po njej preko reke. Preplezal je na ta način skoraj do našega obrežja, nekaj metrov pred koncem vrvi pa je obnemogel ter je padel z žice 8 m globoko. Imel je srečo, da je padel vsega meter proč od vode na droben pesek, vendar pa si je pri padcu zlomil nogo pod kolenom. Vlekel se je potem še kakih 20 m proč od brega, kjer je obležal. Klical je na pomoč, pa ga je zaslišal najbližji posestnik Šajevec Ivan ter ga spravil k sebi. O tem so bili obveščeni tudi orožniki, ki so odredili, da je bil prepeljan v bolnišnico v Slovenjem Gradcu. Zabukovnik je dejal, da je šel v Nemčijo skrivaj iskat delo, pa ga ni dobil. Zaradi nekih tatvin pa so ga začele nemške oblasti zasledovati in hotel se jim je umakniti nazaj v Jugoslavijo. Ker pa se je bal naših in nemških obmejnih stražnikov, se je odločil za drzno dejanje ter se je podal čez Dravo po zarjaveli železni žici. Zabukovnik je osumljen, da je tudi v naši državi sodeloval pri neki tatinski in tihotapski tolpi.

Moto-Hermes za samostojnost slovenske motoristike

Moto-Hermes si je zaradi velikih športnih uspehov svojih aktivnih članov, zaradi agilnosti in organizatoričnih sposobnosti svojih funkcionarjev znal pridobiti toliko članov, da je danes po številu in po delu (v lanskem letu je priredil osem športnih prireditev) najmočnejši motociklistični klub na področju dravske banovine.

Pri nas mnogo ovira razmah te športne panoge na centralističnem sistemu izvedena organizacija Zveze motoklubov kraljevine Jugoslavije. Ta centralističen sistem je kriv, da slovenski motociklizem v jugoslovanski motoristiki ne more prav v ničemer odločati. Zagrebški motoklubi, ki so po številu članov (toda ne aktivnih) zelo močni, v vsaki odločitvi vse slovenske klube kratko malo preglasujejo, ker pač slovenski klubi skoraj nikdar niso enotni.

Zato je moto-klub Hermes stavil naslednji predlog: Uvedejo naj se tri podzveze: ljubljanska, zagrebška in belgrajska. V ljubljanski podzvezi naj bodo včlanjeni slovenski motoklubi, v zagrebški hrvatski, v belgrajski pa srbski. Vsi v podzvezi organizirani motoklubi naj imajo pravico voliti podzvezne funkcijonarje. Vse tri podzveze naj bi imele enako število funkcionarjev. Podzvezni funkcionarji vseh treh podzvez naj bi imeli pravico voliti zvezine funkcionarje.

Predlog, ki ga je stavil moto-klub Hermes na izrednem občnem zboru Zveze motoklubov kraljevine Jugoslavije ni bil sprejet. Žal ni bilo enotnosti za to nad vse potrebno spremembo niti med slovenskimi klubi.

Delo moto-kluba Hermesa pa je v tej smeri brez dvoma potrebno in nad vse hvalevredno. Pripominjamo, da zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti pojasnila v celoti.

Športne vesti

Program letošnjih planiških prireditev je naslednji: V dneh od 12. do 19. marca bo v Planici teden smuških skokov in poletov z mednarodno udeležbo.

12. marca bo na 65 meterski skakalnici državno prvenstvo v smuških skokih. Tega prvenstva se bodo po dosedanjih zagotovljenih prijavah udeležili Bradl, Wiedemann, Höll, Marr (Nemčija), brata Stanislav in Andrej Marusarz (Poljska). Seveda bodo nastopili tudi vsi naši najboljši skakači.

Od 13. do 18. marca bo na veliki 100 meterski skakalnici študij smuških poletov, ki se bo zaključil 19. marca z velikim javnim nastopom vseh domačih in inozemskih tekmovalcev.

Letošnja planiška prireditev, ki je odlično pripravljena, obeta za letošnji planiški teden na naših domačih tleh največji smučarski dogodek v skokih ne samo pri nas, ampak tudi po vsem svetu.

Na sinočni seji upravnega odbora jugoslovanske nogometne zveze je bilo sporočeno tole: 17. maja bo igralo nogometno moštvo Jugoslavije v Bukarešti tekmo z Romuni. 18. maja bo igrala v Belgradu angleška reprezentanca proti Jugoslaviji, 4. junija italijansko moštvo proti Jugoslovanom, 29. avgusta bo jugoslovansko moštvo nastopilo proti Češkoslovaški v Pragi, 3. septembra bo v Belgradu mednarodna tekma Romunija : Jugoslavija, 6. septembra bo nogometna tekma Poljska : Jugoslavija v Belgradu in 15. oktobra Nemčija proti Jugoslaviji v Belgradu.

Sprejet je bil tudi predlog zastopnika Poповiča, da bo še letos odigrana revanžna tekma med Jugoslavijo in Madžarsko in sicer v Jugoslaviji. Druge tekme še niso določene.

Pri francoskem smučarskem prvenstvu v smuku v Superbagneres je zmagal Willy Walch z 2:09.2, 2. Peter Jennewein 2:12.6, 3. Lantschner (vsi Nemčija) 2:13.4, 4. Agnel (Francija) 2:13.8, sledijo Schwabl, Pfeifer in Rudi Krany (vsi Nemčija). Pri ženskah pa je zmagala Christl Cranz (Nemčija) 2:29.8, 2. Nicole Vilan (Francija) 2:45.9, 3. Cecille Agnel (Francija) 2:52.10.

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v °C največja	Temperatura v °C najmanjša	Relativna vlaga v %	Oblačnost 0—10	Veter (smer, jakost)	Padavine m/m	Padavine vrsta
Ljubljana	760·8	9·2	3·0	83	10	S_2	27·4	dež
Maribor	762·2	13·0	4·0	80	10	S_2	10·0	dež
Zagreb	763·1	13·0	6·0	70	10	NW_2	—	—
Belgrad	763·8	13·0	5·0	70	10	WNW_1	—	—
Sarajevo	765·—	13·0	3·0	90	10	0	—	—
Vis	767·4	10·0	6·0	50	5	SE_2	—	—
Split	766·3	14·0	8·0	80	7	SE_3	—	—
Kumbor	767·1	13·0	8·0	80	10	N_2	—	—
Rab	765·2	8·0	6·0	90	10	SSE_2	—	—
Dubrovnik	766·0	15·0	6·0	70	10	SE_2	—	—

Vremenska napoved: Oblačno, spremenljivo vreme, ponekod padavine; zmerno hladno bo.

Obvestila

Danes, sreda, 8. marca: Janez od Boga.
Četrtek, 9. marca: Frančiška.

Koledar

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Lastniki prevoznih sredstev (konj, voz, avtobilov itd.) ter **vojaški obvezniki** (rojeni v letih 1889—1918) se opozarjajo na priobčenje vojaškega razporeda, ki bo v nedeljo 12. marca točno ob 8 na Ambroževem trgu. Podrobnosti so razvidne z razglasa, ki je nalepljen po mestu.

Zadnji klavirski koncert Aleks. Borovskega je imel izredno lep uspeh. Prav tako velik užitek bodo imeli tudi posetniki klavirskega večera, ki ga bo priredil pianist Nikolaj Orlov v petek, dne 10. marca. Tudi Orlov je Rus in gojenec konservatorija v Moskvi. Bil je dalj časa profesor klavirja v Moskvi, od leta 1921 dalje pa živi samo koncertnemu udejstvovanju. Kot pianist je znan in visoko spoštovan po vsem svetu. Prištevajo ga med najboljše sodobne pianiste. Koncert bo v veliki filharmonični dvorani. Orlov bo igral na novem Bechsteinovem klavirju. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Kitarski solistični večer Slanka Preka v ponedeljek, 13. marca v mali filharmonični dvorani bo imel naslednji spored: Bach: Preludij in Fuga, Mozart: Tema z variacijami, Beethoven: Andante, Paganini: Menuet, Paganini: Sonata, Prek: Nokturno, Schneider: Romanca, Thonie: Španska serenada, Mertz: Capricio. — Vstopnice za kitarski večer od 20 din navzdol so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Društvo rejcev malih živali, Ljubljana, priredi v sredo 8. marca ob osmih zvečer v društvenem prostoru, Karunova ulica 10, predavanje o oskrbi in prehrani kokoši, o valenju in o vzgoji piščancev. Predava g. Ahčan Jože. Vstopnine ni. K predavanju vabimo ljubljanske rejce.

Dne 17. marca ob 20 in 25. marca ob 10 bosta poučni prdavanji, in sicer prvo v prostorih oficirskega doma vojašnice »Vojvode Mišiča«, a drugo na dvorišču 16. artiljerijskega polka.

Pozivajo se vsi rezervni častniki tukajšnje garnizije, da se predavanj v čim večjem številu udeleže. S seboj naj prinesejo izkaznice.

Iz pisarne poveljstva mesta Ljubljana, — Pov. št. 196, od 7. marca 1939.

Župana Permeta jama je zopet redno odprta vsako nedeljo in praznik od 5. marca do Vseh svetih.

Celjske novice

Velik vokalni koncert bo v Celju v ponedeljek, dne 13. marca. Izvajal ga bo pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Na koncertu bo sodelovala sopranistka Ljudmila Polajnarjeva, ki bo zapela poleg treh Lajovčevih samospevov, tudi tri samospeve ge. Mirce Sancinove. Po soglasni sodbi naših skladateljev so ti samospevi skladateljici izredno uspeli. Mirnim srcem jih lahko prištevamo med najboljša dela sodobne naše literature. Klavirsko spremljevanje teh samospevov bo oskrbela avtorica sama. Pevski zbor bo zapel Lajovčeve zbore, dela starejše in novejše naše literature, pa tudi različne narodne pesmi. Koncert bo v veliki dvorani Celjskega doma. Začetek ob četrt na 9 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar v Celju.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — **Začetek ob 20**

Sreda 8. marca: »Prevara«. Red Sreda.
Četrtek 9. marca: »Upniki, na plan!« Red Četrtek
Petek 10. marca: Zaprto.
Sobota 11. marca ob 15: »Hlapci«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Kaj je resnica«. Premiera. Premierski abonma.

OPERA — **Začetek ob 20**

Sreda 8. marca: »Bohema«. Gostovanje Anite Mezetove. Izven.
Četrtek 9. marca: »Frasquita«. Opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.
Petek 10. marca: Zaprto. (Gostovanje v Celju: »Trubadur«.
Sobota 11. marca: »Jesenski manevri«. Red A.

Mariborsko gledališče

Sreda, 8. marca: Zaprto.
Četrtek, 9. marca ob 20: »Pygmalion«. Premiera. Rer B.

Iz časa, ko je bil msgr. Pacceli na Bavarskem

Kaj je povedal sedanji papež o cesarju Viljemu, Ludendorfu in Francozih

Neki francoski časnikar je v svojem časopisu te dni objavil spomine na svoje prvo srečanje s kardinalom Pacellijem, sedanjim vrhovnim poglavarjem rimsko katoliške Cerkve. Bilo je leta 1921. Msgr. Pacelli je bil tedaj papeški nuncij v Münchenu.

Ta francoski časnikar se je nekega dne mudil na obisku pri francoskem poslaniku. Pravi, da mu je tedaj poslanik dejal, da je prišel ravno ob pravem času, ker pričakuje pravkar papeškega nuncija Pacellija »Na vsak način morate videti papeškega nuncija«, mu je dejal. »To je odličen mož, ki Francijo ljubi iz dna srca. Zadnje čase ga nekateri še prav posebno napadajo in celo mrzijo zaradi nekega članka, ki ga pripisujejo njemu, in ki v njem pisec zbija šale na račun Nemčije.«

Ko je kardinal Pacelli vstopil, se je začel razgovor o verskih vprašanjih, ki so bila tedaj v Nemčiji toliko pereča. Mimogrede sem msgr. Pacelliju omenil, — pravi časnikar, — da sem se pravkar mudil na obisku pri generalu Ludendorfu. Čim pa sem spregovoril to ime, se je nuncijev obraz v trenutku spremenil. Takoj sem uganil, kaj misli povedati o tem možu. Mnogo je povedal o njem, pripomnil pa je, da upa, da sem tega generala najbrž že sam pravilno ocenil. To je slab človek — je dejal —, človek, ki nasprotuje vsemu, kar je krščanskega.

Nato je Pacelli povedal tudi svoje mnenje o cesarju Viljemu. Dobro veste — je nadaljeval z nasmeškom na ustnicah —, da v tem trenutku tudi cesar Viljem ni ravno postopal tako, kakor bi bilo najboljše. Veste tudi, da se je zelo redkokdaj zgodilo, da bi bil on resno nastopil.

Francoski časnikar za tem piše, da se mu je večkrat pozneje še nudila prilika, da je videl sedanjega cerkvenega poglavarja. Bilo je to bodisi v Nemčiji ali pa v Rimu, zadnjikrat pa ga je videl tedaj, ko je kardinal Pacelli obiskal Francijo. To je bilo leta 1935, drugič pa leta 1937. Tedaj je spregovoril tudi tele značilne besede:

Lahko vam rečem, da sem v Lurdu in v Lisieuxu slišal, kako bije srce vašega naroda. Francoska duša je do dna katoliška. Nisem se mogel zmotiti v tem. To moje potovanje mi bo ostalo do smrti v spominu.

Poročni nakit princezinje Fauzije

Pariški draguljar je iskal pol leta po vsem svetu dragulje za Fauzijin diadem

Zadnjič smo objavili daljše poročilo o tem, kako se v Egiptu pripravljajo na poroko princezinje Fauzije, sestre sedanjega egiptskega kralja Faruka, z iranskim prestolonaslednikom. Omenili smo, da so se te svečanosti v Egiptu začele 3. marca in bodo trajale celih štirinajst dni, dokler se ne bo iranski prestolonaslednik odpeljal s svojo mlado ženo iz Egipta preko Perzijskega zaliva v Teheran.

Danes le še nekatere podrobnosti, ki so v zvezi s to poroko. Na svečanosti se ne pripravljajo samo v Egiptu, pač pa tudi v Perziji, ter celo v Parizu. Pa boste morda rekli, kako to, da tudi v Parizu. Da, tudi v Parizu. V Parizu je namreč naročen dragocen nakit, ki ga bosta v teh svečanih dneh nosili princezinja Fauzija in njena mati Nazli. Nakit, namenjen novi iranski kraljici, sestoji iz dveh diademov, dveh ogrlic in nekaj drugih dragocenosti. Na diademu so v dveh vrstah posejani najdragocenejši briljanti, v vsaki vrsti po 54, prehajajo pa skozi 530 diamantov. Ves diadem je težak »le« 400 gramov. Če ne bi bil tako fino izdelan, bi tehtal najmanj še enkrat toliko.

Ogrlica princezinje Fauzije ima 260 diamantov povprečne velikosti in 90 večjih, okroglih. Pariški draguljar, ki qe naredil to ogrlico, je vse te dragocene kamne iskal celih šest mesecev po vsem svetu.

Prav nič pa ne zaostaja niti po lepoti, niti po vrednosti nakit, ki ga bo pri teh slovesnostih nosila mati princezinje Fauzije. Njen diadem ima 463 manjših in 179 večjih briljantov. Njena ogrlica pa bo imela 318 diamantov srednje velikosti, večjih in okroglih pa 119.

Težko je reči, koliko je vreden nakit, ki ga bo nosila pri poroki princezinja Fauzija. Njegovo vrednost je res kar težko oceniti. Vsaj približno pa se le da reči, koliko bo vse to vredno. Pravijo, da gotovo ne manj kot deset milijonov dinarjev. Najmanj toliko pa tudi nakit Fauzijine matere.

Pa recite, če ne bo to poroka in pol.

Italija vabi izseljence nazaj domov

V korporacijskih krogih govore, da se italijanskim delavcem v bodoče ne bo treba seliti v tujino zaradi zaslužka. Sedanja ducejeva imperijalna politika daje možnost, da se bo izseljevanje razvilo v ravno nasprotno smer, to je, da se bodo Italijani z vsega sveta začeli vračati v domovino. Zaradi velike produkcijske sile države, zaradi mednarodnega položaja Italije in socialne zakonodaje, se bodo italijanski izseljenci vrnili v domovino, da posvete vse svoje sile v blagor Italije.

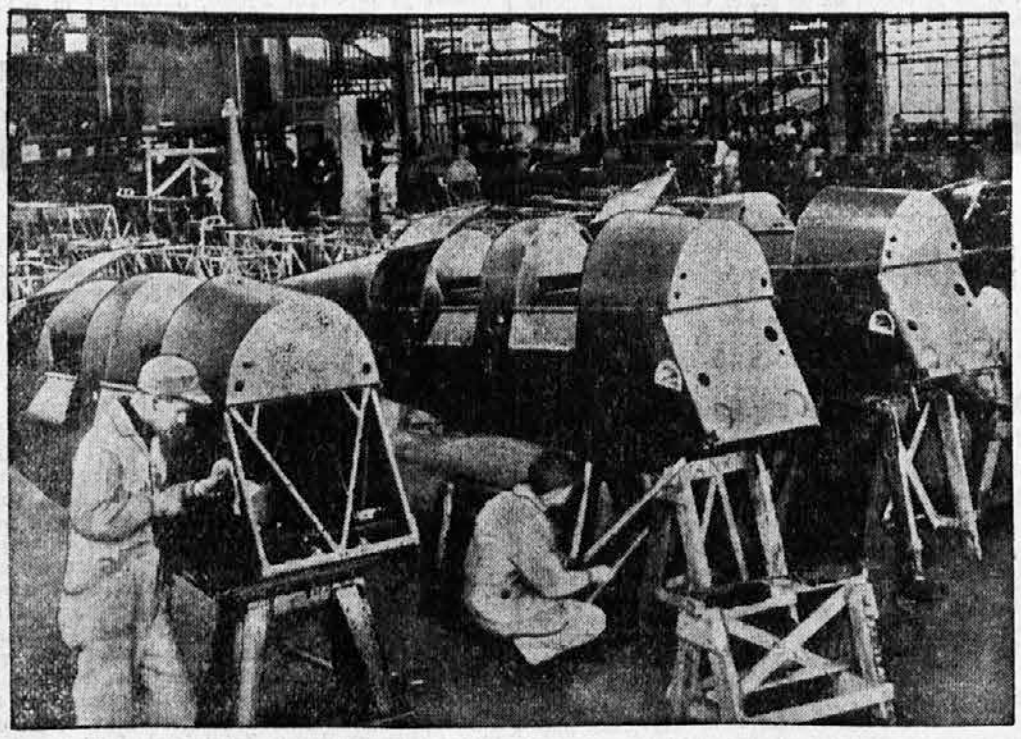

Delavnica leta v Torontu v Kanadi. Letala izde lujejo za Anglijo. Že do meseca maja jih mora biti 200 gotovih

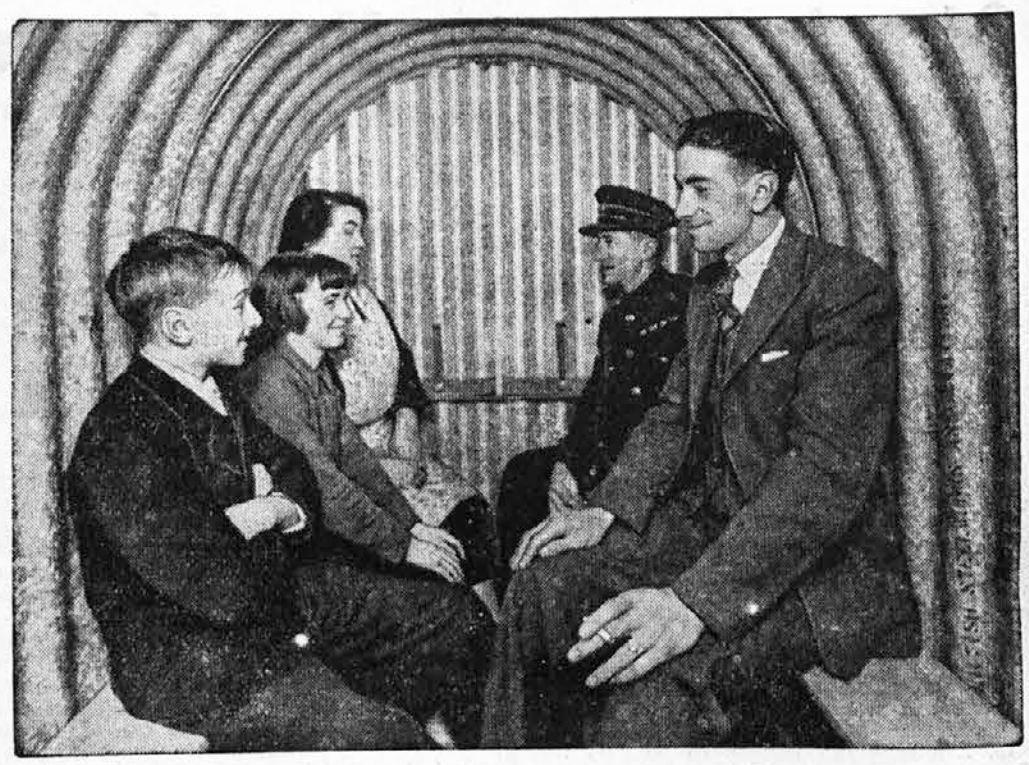

Notranjost zavetišča, v kakršna se bo angleško civilno prebivalstvo zateklo ob letalskih napadih

V zaporu je našla mir,

ki ga ji je vzel milijonski dobitek

V francoskem Alžiru se je dogodila tale pretresljiva zgodba. Ob 8 zvečer je zapel na policiji telefonski zvonec. Policijski komisar je dvignil slušalko. Telefonirala je neka ženska. Morala je biti silno razburjena, kaj drugega ne bi mogel človek sklepati po njenem glasu.

»Moje ime je ga. Baurelac«, se je predstavila ženska na drugem koncu žice. »Sem zdaj v hotelu. Pridite hitro, prerezati mi hoče vrat!«

Takoj se je odpravil policijski komisar v spremstvu dveh policistov v hotel. Potrkal je močno na vrata. Nobenega odgovora. Povsod popoln mir.

»Odprite, jaz sem, komisar.«

Spet vse tiho. Nazadnje pa so se vrata počasi čisto tiho odprla. Na pragu se je pojavila ga. Baurelac, ki je prej klicala po telefonu policijskega komisarja. Začela je pripovedovati svojo zgodbo:

»Po rodu sem Poljakinja. Stara sem 41 let. Moje življenje je bilo polno trpljenja, dokler nisem našla prijatelja, nekega tukajšnjega domačina, Ahmeda Latrachea, ki mi je pomagal. Začelo se je obračati na bolje. Vse bi bilo dobro, če ne bi pred kratkim zadela v loteriji poldrugega milijona frankov. Kupila sva avtomobil za 90.000 frankov, Ahmedu sem dala potem 300.000 frankov. Dva dni pozneje sem kupila hišo za 800.000 frankov.«

Nesrečna žena je še bolj povzdignila svoj žalostni glas in nadaljevala:

»Nekega dne je Ahmed pograbil nož in mi zagrozil: Če ne prepišeš te hiše na moje ime, ti bom prerezal vrat! — Nato pa je izginil.

Od tedaj je ga. Baurelac živela v neprestanem strahu, kdaj se bo prikazal spet njen, prej tako ljubljeni Ahmed, z nožem v roki. Ta večer pa je imela še prav posebne hude slutnje. Ni se mogla drugače pomiriti, kakor da je poklicala po telefonu policijskega komisarja, naj jo reši. In ko je ta res prišel v hotel, ga je prosila, naj jo odvede v zapor, da bo vsaj tam na varnem in da bo vsaj za trenutek lahko v miru zatisnila oči.

In ta nesrečna milijonarka — zdaj sicer nima več kot 30.000 frankov denarja — je v zaporu res mirno zaspala. Na mehkih pernicah v hotelu ni mogla, zaspala pa je zdaj na vlažni slami v zaporu, na kateri so polegali prej zločinci. Ko ne bo imela od srečnega, oziroma nesrečnega dobitka nobene pare več, bo najbrže čisto varna in se ji ne bo treba več zatekati pod varstvo policije.

Gandhijev post po 4 dneh končan

Mahatma Gandhi je včeraj dopoldne prenehal z gladovno stavko, ker se je spor med njim in radžkotskim maharadžo uredil. Pogajanj se je udeležil tudi zastopnik indijskega podkralja. Gandhijeva gladovna stavka je trajala štiri dni, dve uri in 55 minut.

Diplomatski psi - izjema

Zadnjič bi bil nek konjač iz Washingtona kmalu povzročil nekak diplomatski spor med Zedinjenimi ameriškimi državami in neko drugo državo, ki ima svojega diplomatskega zastopnika v Washingtonu. Do tega je prišlo zato, ker je ta konjač smatral, da sme z vsemi psi, če so last navadnih ljudi, ali pa diplomatov, postopati čisto enako.

Kakor menda povsod drugod, tako je tudi v Washingtonu prepovedano, da bi psi hodili okrog po mestu brez torbice in znamke. Konjač ima tudi v Washingtonu vedno dovolj posla. Pa se že zgodi temu ali onemu, da premalo pazi na svojega psa in da mu ta uide. Potem ga zaloti konjač in ga za nekaj časa »vtakne v luknjo«. Ista usoda je pred nekaj dnevi doletela tudi psa nekega tujega diplomata v Washingtonu. Psu se je zahotelo svobode in jo je lepo mahnil po washingtonskih ulicah na sprehod, morda tudi na obiske. To vendar niso tako navadni obiski, saj je ta pes vendar diplomatski. Konjač pa ne pozna izjeme in jo ni poznal niti v tem primeru. Zvabil je lepo psa v zanjko, ga vrgel v voz, če ne celo v avtomobil, in ga odpeljal z ostalo nepokorno pasjo družbo domov, delat pokoro. Za vsak tak prestopek mora v Washingtonu lastnik psa plačati pet dolarjev kazni, poleg tega pa mora pes ostati tri dni v »zaporu«. In ta usoda je torej doletela tudi omenjenega diplomatovega psa. Takoj drugo jutro pa se je že oglasil sluga z dotičnega poslaništva in zahteval psa nazaj. Konjač ga mu seveda ni hotel dati, češ da ne pozna nobene izjeme. Obenem pa se je obrnil na sodišče, naj ono razsodi, ali je za diplomatskega psa tudi treba plačati kazen, če se brez torbice in znamke potepa po mestu, ali pa so ti »visoki« psi izvzeti. Sodišče je razsodilo, da za diplomatske pse ne veljajo isti predpisi kot za druge in da v tem oziru uživajo popolno zaščito, ali če se tako izrazimo, »imunitet«. Konjač je moral psa takoj izpustiti, drugič pa bo moral paziti, da prihodnjič ne bo vrgel v svoj koš kakšne »višje pasje osebnosti«.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 8. marca: 12 Drobiž za drobiž (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Godbe na pihala (plošče) — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: Glasbena zgodovina (g. dr. Anton Dolinar) — 18.40 Angleško šolstvo (g. dr. Vinko Brumen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Uvod v prnos — 20 Prenos iz ljubljanske opere; v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar), v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi

Sreda, 8. marca: **Belgrad:** 19.50 Violina — 20.20 Smetanova opera »Prodana nevesta« — **Zagreb:** 20 **Ljubljana-Praga:** 19.20 Zab. gl. — 20.30 Plesna glasba — 21.10 Filh. konc. — **Sofija:** 19.45 Berliozovo »Faustovo pogubljenje« — **Varšava:** 19 Ork. konc. — 21 Chopinove skladbe — 21.30 Igra — 22 Amer. vokalni duet — **Budimpešta:** 19.30 Opera — 23 Jazz — **Trst-Milan:** 17.15 Plesna gl. — 21 Opera »Palli de Mozzi« — **Rim-Bari:** 21 Igra, nato pianino — **Florenca:** 21.15 Simf. konc. — **Dunaj:** 19.30 Komična opera »Puščavnikov zvonček« — **Berlin:** 20.10 Koračnice —

Norman Railly Raine: 61

JUNAŠTVA ROBINA HOODA

ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Lady Marian je zdaj pa zdaj s strahom v srcu pogledovala na skrinjico in na njegove prste. Samo to ji je hodilo na misel, kaj bo, če bi končno res dvignil pokrov, odprl skrinjico ter odkril njeno skrivnost. Potem bi bilo vse končano: ne mogla bi več pomagati ne kralju Rihardu z Levjim srcem, ne obvestiti Robina Hooda, da bi prihitel na pomoč ter rešil kralja iz smrtne nevarnosti, ki mu grozi od strani princa Ivana brez dežele ter sira Guyja Gisbourneškega. Kaj bo, če bo sir Guy našel njeno pismo?

Kes jo je obhajal. Le čemu ga ni takoj izročila svoji zvesti Bess? Zdaj bi bila prav gotovo lahko gledala brezskrbno, drzno in zaničljivo, da celo posmehovalno siru Guyju Gisbourneškemu naravnost v oči. Temu mrzkemu, zoprnemu človeku bi lahko kljubovala ponosno, spodila bi ga iz svoje sobe in mirno bi mu lahko pokazala vrata. Tako pa drhti in se trese, namesto da bi bila samozavestna in bi ga ponižala. Trese se in čuti, kako drhti, kako se ji šibe kolena in se je polašča omotica. Najrajši bi zajokala, komaj, komaj še zadržuje solze. Komaj, komaj se še zadržuje, da ne plane v jok in da ne zakriči na ves glas od bolečine in strahu, ker je vse propadlo. Kralja Riharda z Levjim srcem bodo ubili, zločinci bodo slavili zmagoslavje, nihče ne bo mogel preprečiti, da njihovi podli načrti ne bi bili izvršeni! In kaj bo potem? Potem bodo ljudje siru Guyja Gisbourneškega in princa Ivana brez dežele nekega dne prav gotovo zajeli njenega dragega Robina Hooda! Zgrabili ga bodo in obesili, in ne bo človeka, ki bi mu še enkrat rešil življenje pred vislicami! Nihče več mu ne bo mogel pomagati, nihče... Sam bo ostal!...

Pa tudi nje se bodo iznebili. Pahnili jo bodo v ječo, naglo jo bodo postavili pred sodišče jo obsodili na smrt zaradi veleizdaje... Princ Ivan brez dežele ne bo poznal usmiljenja! Tudi sir Guy Gisbourneški, ki je zaljubljen vanjo, bo preglušil srce in bo izrekel prav tako svojo sodbo. In ta sodba se bo glasila na smrt!...

Vse to ji je popolnoma jasno vstalo pred oči, tako razločno je gledala bodoča dejstva pred seboj, kakor bi jih že videla napisana v knjigah. Ni hotela odgovoriti na postavljeno vprašanje.

»Dajva tedaj, pogovoriva se odkrito!« je dejal sir Guy.

Lady Marian je trdovratno molčala.

»Čemu pa molčiš?« S povišanim glasom jo je ogovoril sir Guy in potegnil skrinjico še bliže k sebi.

Vzdramila se je iz svojega mračnega, žalostnega razmišljanja in odgovorila kakor bi ne bila prisotna, skoraj sama zase:

»Čemu neki? Za kaj takega nimam prav za prav niti najmanjšega razloga, pa tudi prav nikakršne potrebe ne!«

Sir Guy se nasmeje in porogljivo še doda:

»Res si lepa, mila moja lady Marian! Pametna pa prav gotovo nisi! Saj boš oprostila tej moji opazki, kaj ne?«

Lady Marian ni odgovorila.

»Saj si menda prisluškovala našemu razgovoru, mar ne? To te je menda tako razžalostilo in te spravilo v tako mračno voljo!«

Molčala je in gledala predse. Ta hip je začutila v sebi tolikšno moč, da je bila sveto prepričana o eni stvari; ta trenutek ne bi mogel nihče iz nje iztisniti niti najmanjše besedice in najneznatnejšega priznanja, pa tudi če bi jo še tako mučili. Vse muke bi prenesla molče, besedica ne bi prišla iz njenih ust.

Le pismo, to nesrečno pismo! Pismo, ki leži v skrinjici, po kateri bobnajo prsti sira Guyja Gisbourneškega, prsti, ki so taki kakor kremplji krvoločne zveri, kremplji, ki jih razkazuje, preden jih zapiči svoji žrtvi v živo meso.

Sir Guy pa je vzkliknil že jezno:

»Zaman molčiš! Molk te izdaja! Nikar ne skušaj zanikati ali se izmotavati! Priznaj! Dovolj dolgo si se skrivala in molčala! Sicer pa, kaj bi silil vate, če pa imam dokaze!«

Sir Guy je govoril popolnoma mirno. Naslajal se je nad duševnimi mukami, ki jih je zadajal lady Marian. Vedel je, da lahko vsej njeni negotovosti kadar le hoče napravi okruten konec.

»Ti si se bila odločila, da o naših načrtih obvestiš kralja Riharda z Levjim srcem!«

»Kako bi ga vendar utegnila obvestiti, na kakšen način? Premisli, kaj govoriš?«

Na ves glas je ogorčeno vzkliknila te besede, se pri tem ponosno vzravnala in pogledala siru Guyju pogumno v oči.

»Kako pa se je, ptičica moja mala, posrečilo nekemu Robinu Hoodu uiti prav izpod samih vislic, kaj? Prav izpod vislic, ko mu je bil rabelj že nataknil zanko okrog vratu in bi ga bil moral le še nekoliko dvigniti, pa bi bilo za vselej po njem? Tole mi pojasni in razloži! Trdno sem prepričan, da prav dobro poznaš to skrivnost in da bi mi o teh stvareh vedela povedati prav zanimive reči!«

Sir Guy Gisbourneški ji je zadal težko in nenavadno vprašanje naglo in nepričakovano. Menil je, da se bo pri tem nerodnem vprašanju prav gotovo spodtaknila in se izdala. Rad bi bil doživel, da bi se mu izdala, čeprav stvar sama na sebi itak ne bi bila neizogibno potrebna.

Prepričan je bil, da je v skrinjici skrit neki dragocen dokaz za vse to, kar je bil zdaj govoril. Čutil je, da teh besedi kot preiskovalni sodnik ne govori zaman in da bodo obrodile dober sad. Le ugodnega trenutka je še čakal, da bi posegel po skrinjici in izvlekel na dan končni dokaz za njeno krivdo.

Toda lady Marian se je znašla.

»Prav gotovo mu je moral pomagati nekdo, ki se na razmere v dvorcu kaj dobro spozna! Nemara si bil celo ti sam!« je smelo odgovorila.

»To je naravnost smešno! Prepričan sem, da si bila ti!« je ostro odvrnil sir Guy.

»Dokaži! Kako moreš kaj takega trditi? To je nesramno in žaljivo! Tudi pred takimi podlimi trditvami se ne ustavljaš!«

Lady Marian je čutila, da zbira v sebi zadnje moči.

Pogumno mu je pogledala naravnost v oči.

Gledal jo je, kakor gleda kača svoj plen, preden ga požre. Držal jo je v oblasti svojega pogleda. Nikamor drugam se ni mogla ozreti, tako močno in ostro jo je gledal.

In pri tem je povsem zložno kakor bi delal nehote, odprl skrinjico do kraja, njegovi dolgi prsti pa so prijeli pergament, ki je ležal zvit v skrinjici.

Zaprl je spet skrinjico in poveznil čeznjo pokrov. Nato pa je začel pred njo počasi razvijati pergament, njeno usodno pismo.

Lady Marian je prebledela. Stegnila je naglo roko za pergamentom, da bi ga iztrgala siru Guyju Gisbourneškemu. A bilo je že prepozno.

Zviti spletkar sir Guy Gisbourneški je pri svojem početju skrbno pazil na vsako kretnjo njene roke, ker se je zavedal, da mu bo ona na vsak način poskusila pergament iztrgati iz rok.

Bral je mirno in počasi. Njegovi pogledi so hlepe drseli po pergamentu, prav tako kakor se sprehaja pajk po svoji mreži takrat, kadar ujame žrtev, za katero ve, da mu ne bo mogla več nikamor pobegniti, ampak da se bo po mili volji lahko nasitil njene krvi v popolnem miru.

Lady Marian je stala nepremično. Gledala je predse, vsa bleda in izmučena. Meglilo se ji je pred očmi od nenadne slabosti.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. Mesečna naročnina 12 din, za inozemstvo 25 din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. Telefon 4001 do 4005. Uprava: Kopitarjeva ulica 6.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čeč. Izdajatelj inž. Jože Sodja. Urednik: Mirko Javornik.